THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
APR 3 1930
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS
N Y Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK N Y

אונזערע טעלעפאן נומערן זענען 6830 6831 טריניטי

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזער אפיס איז אין 542 דאנדעס וועסט

VOLUME XVII No 7274 — Tuesday, April 1st, 1930 — יום ג׳, ב׳ ניסן, פרשה ויקרא, תר"צ. — טאראנטא, דינסטאג דער ערשטער אפריל, 1930. — PRICE THREE CENTS

אויפשטאנד אין א. י. איז ניט געווען געגען ענגלישער רעגירונג; פאלעסטינער קאמיסיע פארטיידיגט אקציע פון גרענד מופטי

קאמיסיע פאדערט רעגירונג זאל קלאר אויסטייטשען די באלפור דעקלאראציע׳. — אידען האבען אויסגעקויפט צופיעל לאנד, און געשאפען א לאנדלאזען און ארבייטסלאזען קלאס, און דאס וועט פיהרען צו ווייטערע אונרוהען.

לאנדאן, מערץ 31, (איטא).

היינט איז דא פארעפענטליכט געווארען דער באריכט פון דער פאלעסטינער אונטערזוכונגס קאמיסיע וועלכען זי האט צוגעשטעלט צו דער רעגירונג.

דער באריכט שטעלט זיך הויפטזעכליך אפ אויף דעם, אז דער אויפשטאנד פון די אראבער איז ניט געווען געגען דער ענגלישער מאכט אין פאלעסטינע.

דער באריכט וועלכער איז זעהר א לאנגער מאכט די פאלגענדע אויספיהרונגען: אז דער אויפשטאנד אין ירושלים דעם 23־טען אויגוסט 1929 איז געווען אן אטאקע פון די אראבער אויף די אידען אהן וועלכער עס איז אורזאכע, און די טענה אז דערמיט האבען די אראבער גענומען נקמה פון די אידען פאר מארדען וועלכע די אידען זענען פריהער באגאנגען, איז ניט פעסטגעשטעלט געווארען.

אין דעם באריכט ווערט רעקאמענדירט צו דער רעגירונג, אז זי זאל מאכען קלאהר איהר פאליסי אין פאלעסטינע, ווייל דאס איז זעהר וויכטיג אום אויפצוהאלטען א גוטע רעגירונג אין פאלעסטינע, און דאס דארף געטאן ווערען ווי אמשנעלסטען.

„עס איז נויטיג, זאגט דער באריכט, אז די רעגירונג זאל מאכען קלאהר וועלכע פאליסים זי האט בדעה דורכצופיהרען אין פאלעסטינע, און אז זי וועט דורכפיהרען אלעס וואס זי וויל אונטער אלע אומשטענדען".

די קאמיסיע רעקאמענדירט אויך די רעגירונג זאל באשטימען א צווייטע קאמיסי אונטער פונקט 14 פון פאלעסטינער מאנדאט, צו באשטימען די רעכט און די טענות פון די פארשיידענע צדדים צום כותל מערבי, דאס איז נויטיג אום אנצוהאלטען פרידען אין פאלעסטינע.

אין דעם באריכט ווערט באטאנט, אז די נאציאנען ליגע האט נאך אין יאנואר צוגעשטימט אזא קאמיסיע פאר דעם צוועק זאל באשטימט ווערען.

אידען פארקאפען צופיעל לאנד

אין באצוג צו דער לאנד פראבלעם אין פאלעסטינע זאגט די קאמיסיע, אז צווישען 1921 און 1929 האבען די אידען אויפגעקויפט א סך לאנד פון וועלכען די אראבער זענען ארונטערגעטריבען געווארען, און זיי האבען ניט באקומען קיין אנדער לאנד אדער מיט וואס זיך צו באשעפטיגען, דאס האט געשאפען א קלאס פון לאנדלאזע און אומצופרידענע וועלכע זענען א געפאהר פאר׳ן לאנד און מאטעריאל פאר ווייטערע אונרוהען.

פאלעסטינע קען ניט אויפנעהמען קיין גרעסערע אגריקולטור באפעלקערונג סיידען ראדיקאלע ענדערונגען וועלען געמאכט ווערען.

אין דעם באריכט ווערט אויך רעקאמענדירט, אז די רעגירונג זאל גענוי אויסטייטשען איהר פאליסי אין פאלעסטינע און די באלפור דעקלאראציע.

רעזומירענדיג די אורזאכען וועלכע האבען געפיהרט צו די לעצטע אונרוהען, זאגט דער באריכט, אז די שנאה פון די אראבער צו די אידען איז א רעזולטאט פון דעם וואס די אראבער האבען ניט דערגרייכט זייערע פאליטישע אספיראציעס און די מורא פאר׳ן עקאנאמישען שטאנד אין דער צוקונפט.

די קאמיסיע רעקאמענדירט דעריבער צו אויסארבייטען רעגולאציעס וועגען פאלעסטינע, עס זאל ניט ווידערהאלט ווערען דער אימיגראציאנס איבערשטראם פון 1925 און 1926.

עקספערטען זאלען סורווייען דאס לאנד אין פאלעסטינע, און מען זאל מעהר ניט ארויסטרייבען אראבער פון לאנד.

די קאמיסיע רעקאמענדירט אויך, אז אנעהיים פאליציי זאל ארגאניזירט ווערען, אזוי אז די רעגירונג זאל קענען האבען אן אויג אויף די וועלכע פאראורזאכען אונרוהען אין לאנד.

ציוניסטען זאלען זיך ניט מישען אין דער רעגירונג

ריידענדיג וועגען די פונקציעס פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע זאגט דער באריכט:

„די רעגירונג זאל ווידער באשטעטיגען דעם סטייטמענט וועלכער איז געמאכט געווארען אין 1922, אז די ציוניסטישע ארגאניזאציע קען ניט נעהמען קיין אנטייל אין דער פיהרונג פון דער רעגירונג אין פאלעסטינע".

אין דעם באריכט פון דער קאמיסיע ווערט אויך גערעדט וועגען דער רעארגאניזירונג פון דער פאליציי אין פאלעסטינע.

90 ציוניסטען פארשיקט נאך סיביר

מאסקווע, מערץ 31, (איטא).

ניינציג ציוניסטען זענען היינט ארויסגעשיקט געווארען פון מאסקווע נאך סיביר און מיטעל אזיע, אויף דער באשולדיגונג, אז זיי האבען באלאנגט צו די אונגעזעצליכע ארגאניזאציעס, דער „השומר הצעיר" און ציוניסטען סאציאליסטען.

55 אנדערע וועלכע זענען אונטער א חשד אז זיי האבען באלאנגט צו די דערמאנטע ארגאניזאציעס, האבען זיך געמוזט פארפליכטען ניט צו באלאנגען מעהר צום החלוץ אדער אנדערע עהנליכע ארגאניזאציעס.

צווישען די וועלכע זענען ארויסגעשיקט געווארען געפינען זיך מ. בעלפער, יצחק קאצנעלסאן, אברהם רייזמאן, טייבעל ווישנעווסקאיא און באבאי לעוויטיס.

קאמוניסטישע פארטיי אין פאלעסטינע ווערט רעארגאניזירט

ירושלים, מערץ 31, (איטא).

דער „דואר היום" מעלדעט היינט, אז דער קאמינטערן האט באשלאסען צו ענדערען די צוזאמענשטעלונג פון דער פאלעסטינער קאמוניסטישער פארטיי צו פארגרעסערען די צאהל אראבער מיטגלידער, דערפאר וואס די צאהל אידישע מיטגלידער איז פארקלענערט געווארען, ווייל א סך אידישע מיטגלידער זענען פון דער פארטיי אויסגעשלאסען געווארען פאר פארטיידיגען אידען אין צייט פון די ראיאטען.

גלייכצייטיג איז די צאהל אגענטען פון קאמינטערן אין פאלעסטינע פארגרעסערט געווארען.

בן אבי באשטראפט מיט 25 דאלאר

ירושלים, מערץ 31, (איטא).

בן אבי איז היינט באשטראפט געווארען מיט 25 דאלאר פאר פארעפענטליכען זיין פאמפלעט נאך די אונרוהען אין ארץ ישראל.

בן אבי איז באשטראפט געווארען פאר די פאלגענדע אורזאכען:

1. דערפאר וואס ער האט ניט פארלאנגט קיין דערלויבעניש.
2. ווייל דער פאמפלעט איז געווען אין העברייאיש, וועהרענד די וואכענשריפט ווערט ארויסגעגעבען אין ענגליש.
3. דערפאר וואס עס איז געדרוקט געווארען אין תל אביב און ניט אין ירושלים.

בן אבי פאהרט אפ אין קורצען נאך לאנדאן מיט א ספעציעלער ציוניסטישער מיסיע.

סאוועטען בעאמטע האבען באהאנדעלט גרויזאם דעקלאסירטע מען זאל ניט מיינען אז זיי זענען רעכטע

מאסקווע, מערץ 31, (איטא).

א ספעציעלער קאמיטעט וועלכער איז פון קאמזעט געשיקט געווארען אין די קליינע שטעדלאך פון ווייס־רוסלאנד צו אונטערזוכען די לאגע דארטען פון די דעקלאסירטע, באריכטעט היינט, אז א גרויסע צאהל אידען אין די דאזיגע שטעטלאך זענען אויף אן אונגעזעצליכען אופן בארויבט געווארען פון זייערע רעכט.

דער קאמיטעט באריכטעט אויך, אז אויסער דעם וואס די לאקאלע סאוועטען האבען אויף אן אונגעזעצליכען אופן צוגענומען ביי די דאזיגע אידען זייערע רעכטע, האבען די סאוועטען בעאמטע אויך קאנפיסקירט די הייזער פון די דעקלאסירטע, און האבען ארויפגעלייגט אויף זיי אזעלכע שטייערן וועלכע עס איז אונמעגליך צו באצאהלען. דאס איז געטאן געווארען אונטער׳ן אויסרייד, אז די אויף וועלכע מען האט די שטייערן ארויפגעלייגט, זענען קולאקען און נעפ־לייט.

די מערסטע פון די וועלכע האבען געליטען זענען קוסטארען, וועלכע האבען דאס אומגליק געהאט אז אין זייערע פאמיליען האבען זיך געפונען מענשען וועלכע האבען מיט יארען צוריק זיך פארנומען מיט קליינעם הארעל.

דער קאמיטעט וועלכער האט אנגעפיהרט די אונטערזוכונג אין די ראיאנען פון מינסק און באברויסק באריכטעט אויך, אז די דארטיגע סאוועטען בעאמטע האבען געהאט איין ענטפער צו זייער גרויזאמקייט געגען די דעקלאסירטע, און דאס איז, אז זיי האבען אזוי געטאן אויס מורא מען זאל זיי ניט פארדעכטיגען אין רעכטען אפנייגונג.

די אלע געקריוודעטע וועלען יעצט צוריק באקומען זייער רעכט.

היינט — דער ערשטער אפריל

היינט איז דער ערשטער אפריל, א טאג וואס האט געהאט דעם כבוד אנגערופען צו ווערען „אייפריל פול". אויב מען וועט אייך היינט אפנארען, אדער אזוי אפטאן א שטוקע, ווערט ניט אין כעס, ווייל היינט מעג מען אלעס, אפילו אייער בעסטער פריינט מעג אייך היינט אפנארען און מאכען פון אייך חוזק. מעהר ניט, קלוגע מענשען היטען זיך אויס פון צו זיין צווישען די אפגענארטע.

25 טויזענט דאלאר פאר דעם העברייאישען אוניווערזיטעט

פילאדעלפיא, מערץ 31, (איטא).

לואיס טאפקיס, דער פארשטארבענער מיליאנער וועלכער איז געווען א באקאנטער פילאנטראפ און ציון פיהרער, האט אין זיין צוואה איבערגעלאזען 25 טויזענט דאלאר פאר׳ן העברייאישען אוניווערזיטעט.

מעקדאנאלד רעגירונג נידערגעשטימט אין פארלאמענט מיט פיער שטימען. פרעמיער וועט ניט רעזיגנירען

לאנדאן, מערץ 31.

צום צווייטען מאל זייט דעם 7־טען יוני 1929, ווען די לייבאר פארטיי אין ענגלאנד האט איבערגענומען די רעגירונג, איז די מעקדאנאלד רעגירונג נידערגעשטימט געווארען אין פארלאמענט, אבער פונקט ווי פריהער איז עס ניט געווען איבער קיין קארדינאלער פראגע, און די רעגירונג דארף צוליעב דעם ניט רעזיגנירען, אבער דאס האט נאך שטארקער געשעדיגט דעם פרעסטיזש פון דער ארבייטער רעגירונג.

דעם ערשטען מאל איז די ארבייטער רעגירונג נידערגעשטימט געווארען דעם 11טען מערץ, ווען די קאנסערוואטיווע אפאזיציע האט אריינגעבראכט אן אמענדמענט צום קוילען ביל און דער אמענדמענט איז אנגענומען געווארען מיט 282 שטימען געגען 274, אבער דאן האט פרעמיער מעקדאנאלד דערקלעהרט, אז ער האט ניט בדעה צוליעב דעם צו רעזיגנירען.

זייט דאן האט די ליבעראלע גרופע וועלכע האט די אנטשיידענדע מאכט אין פארלאמענט, באשלאסען ניט צו דערלאזען די ארבייטער רעגירונג זאל נידערגעשטימט ווערען, און אין פיעלע פעהלע ווען די רעגירונג איז געווען אין געפאהר, האבען זיך די ליבעראלען אינגאנצען צוריקגעהאלטען פון שטימען, אזוי אז די ארבייטער דעפוטאטען האבען געהאט א מערהייט.

היינט איז די ארבייטער רעגירונג נידערגעשטימט געווארען אויף א ניט וויכטיגען פונקט, די רעגירונג האט פארגעלייגט, אז די רולס זאלען סוספענדירט ווערען וועגען שליסען די זיצונגען 11 אזייגער ביינאכט. געמיינט האט די רעגירונג דערמיט אז דער פארלאמענט זאל זיצען שפעטער אום די ארבייט וועלכע דער פארלאמענט האט, זאל אפגעטאן ווערען.

דער דאזיגער פארשלאג איז אבער נידערגעשטימט געווארען, 183 האבען געשטימט געגען און 179 פאר. אזוי שנעל ווי דער רעזולטאט פון דער אפשטימונג איז באקאנט געווארען האבען די קאנסערוואטיווע אויפגעהויבען א ליארם און געפילדער, און געפאדערט אז פרעמיער מעקדאנאלד זאל רעזיגנירען. דער פרעמיער האט אבער בלויז גוטמוטיג געשמייכעלט און האט דערקלעהרט, אז ער האט אפילו ניט בדעה צו רעזיגנירען. פרעמיער מעקדאנאלד האט בלויז געזאגט, אז די אפשטימונג ווייזט, אז די דעפוטאטען ווילען ניט זיצען שפעט אין פארלאמענט.

רייט האנארייבעל טשעמבערליין האט גלייך נאכדעם געמאכט א פארשלאג, אז די זיצונג זאל געשלאסען ווערען, דערמיט וועלענדיג ווייזען אז די אפאזיציע קאנטראלירט דעם פארלאמענט, אבער דער פארשלאג איז דורכגעפאלען, 185 האבען געשטימט געגען, און 175 פאר.

צוזאמענשטויסען צווישען קאמוניסטען און פאליציי אין עסטרייך, שווייצאריע און פראנקרייך

ווינע, מערץ 31.

קאמוניסטען האבען נעכטען פרובירט צו שטערען א דעמאנסטראציע פון פאשיסטען וועלכע האבען מארשירט פון א פארזאמלונג, און עס איז געקומען צו א בלוטיגען צוזאמענשטויס אין וועלכען 15 מענשען זענען ערנסט פארוואונדעט געווארען. צווישען די פארוואונדעטע געפינט זיך א פאליציי פרעפעקט.

די פאשיסטען האבען אפגעהאלטען א פארזאמלונג אין בערענדארט, ארום ווינע. געהענדיג צוריק זענען זיי אטאקירט געווארען פון קאמוניסטען. די לעצטע האבען זיך באנוצט מיט קאלטע און הייסע געוועהר. די פאליציי האט זיך אריינגעמישט, סאלדאטען זענען אנגעקומען, און עס האט אויסגעזעהן ווי אן אמת׳ שלאכטפעלד.

אין דער צייט ווען די קאמוניסטען האבען אטאקירט די פאשיסטען זענען אין א צאהל קירכען איבער׳ן לאנד פארגעקומען פראטעסטען געגען רעליגיע פארפאלגונג אין ראטען־פארבאנד, אידען און קריסטען האבען אדרעסירט די פראטעסט פארזאמלונגען.

גרויסע דעמאנסטראציע אין שווייצאריע

צוריך, מערץ 31.

מיט פלאקארדען „טויט צו מוסאליני׳ן און דעם פאפסט", האבען 1,800 קאמוניסטען דא מארשירט נעכטען איבער די גאסען. צו קיין צוזאמענשטויס איז ניט געקומען אבער די פאליציי האט ביי די דעמאנסטראנטען צוגענומען די פלאקאטען און האט געהאלטען ארדנונג.

א גרופע קאמוניסטען פון דייטשלאנד וועלכע האט פרובירט אריבערצוגעהן דעם גרעניץ זיך צו באטייליגען אין דער דעמאנסטראציע, איז ארעסטירט געווארען.

שיסעריי אין קאלעי

לענסי, פראנקרייך, מערץ 31.

א מאסען דעמאנסטראציע פון מאינער געגען מלחמה האט געפיהרט צו ראיאטען אין קאלעי. אין די ראיאטען זענען 12 פארוואונדעט געווארען. די דעמאנסטראציע געפיהרט פון קאמוניסטען איז פארוואנדעלט געווארען אין א קאמף געגען דער פאליציי.

אראבער דעלעגאציע קריגט ווארימען קבלת פנים אין לאנדאן

לאנדאן, מערץ 31, (איטא).

די אראבער דעלעגאציע איז נעכטען אנגעקומען אין לאנדאן און איז באגעגנט געווארען פון לארד טעמפעלטאן, וועלכער האט דער דעלעגאציע געלעזען א ווילקאמען אדרעס, אויף וועלכען דער גרענד מופטי האט געענטפערט.

ביים קבלת פנים פון דער אראבער דעלעגאציע זענען אויך אנוועזענד געווען די אנטי־ציוניסטישע דעפוטאטען האווארד בארי, קעפטען גארדאן קענינג און וויליאם סאקער, וועלכער האט די אראבער פארטיידיגט ביי דער אונטערזוכונגס קאמיסיע.

טשענסעלאר הייסט אנפיהרען מיט׳ן שטאדט־ראט

ירושלים, מערץ 31, (איטא).

דער קרייז קאמיסאר פון ירושלים האט צוגעשיקט בריעף צו די אידישע מיטגלידער פון ירושלים׳ער שטאדט־ראט, אז ער האט דערהאלטען זייערע רעזיגנאציעס און ער דאנקט זיי פאר זייער ביז יעצטיגער ארבייט.

לארד טשענסעלאר האט בעאויפטראגט דעם צייטווייליגען מעיאר פון פאלעסטינע, פארצוזעצען די פיהרונג פון שטאדט ראט.

גרענד מופטי, אראבער עקזעקוטיווע און ה. ליוק ווערען פון דער קאמיסיע ריינגעוואשען פון וועלכער עס איז פאראנטווארטליכקייט פאר די פאגראמען. — באריכט באַרעכטיגט וואס אידען זענען אנטוואפענט געווארען.

לאנדאן, מערץ 31, (איטא).

דער גרענד מופטי פון ירושלים ווערט פאלשטענדיג ריינגעוואשען אין דעם באריכט פון דער קאמיסיע, פון וועלכער עס איז פאראנטווארטליכקייט פאר די פאגראמען אויף די אידען לעצטען אויגוסט. עס ווערט צוגעגעבען, אז דער גרענד מופטי האט געטאן געוויסע ארבייט אין באצוג צו פארטיידיגען די מוסולמאנישע הייליגע פלעצער, אבער ניט מעהר.

דער טייל פון דעם באריכט אין וועלכען עס רעדט זיך וועגען דעם גרענד מופטי ווערט צווישען אנדערעס געזאגט:

„אין באצוג צו דער ציוניסטישער אנקלאגע געגען דעם גרענד מופטי קען די קאמיסיע ניט געפינען קיין פארברעכען וועלכען דער מופטי איז באגאנגען. ארגאניזירענדיג א פארבאנד צו פארטיידיגען די מוסולמאנישע הייליגע פלעצער, איז ער בעאיינפלוסט געווארען פון דעם פארלאנג צו ווי טאן די אידען און מאביליזירען די מוסולמאנער מיינונג וועגען דעם כותל מערבי ענין, אבער דער גרענד מופטי האט פאר קיין פאל ניט אויסגענוצט די דאזיגע פאליטישע קאמפאניע צו פאראורזאכען אונרוהען.

עס זענען ניטא קיינע באווייזע אז דער גרענד מופטי האט גערופען די מוסולמאנער צו קומען אין ירושלים דעם 23־טען אויגוסט, עס איז ניט באוויזען געווארען אז עס עקזיסטירט וועלכע עס איז באציהונג צווישען דעם גרענד מופטי און די וועלכע זענען שולדיג אין די אונרוהען.

פארקעהרט, נאך די אונרוהען האט דער גרענד מופטי קאאפערירט מיט דער רעגירונג איינצושטעלען ארדנונג און עס זאל הערשען פרידען".

אראבער עקזעקוטיווע איז אויך אומשולדיג

דער באריכט זאגט אויך, אז די אראבער עקזעקוטיווע איז ניט פאראנטווארטליך פאר די אונרוהען אין פאלעסטינע.

עס זענען ניט ארויסגעבראכט געווארען קיינע באווייזע ביי דער קאמיסיע, צו באווייזען אז די אראבער עקזעקוטיווע איז פאראנטווארטליך פאר ארגאניזירען די אונרוהען אין פאלעסטינע.

ליוק איז אויך אומשולדיג

דער צייטווייליגער הויך־קאמישיאנער אין פאלעסטינע, ה. ליוק, אין דער צייט פון די אונרוהען, קען אויך ניט באשולדיגט ווערען אין קיין זאך אין באצוג צו די אונרוהען, זאגט דער באריכט. דער צייטווייליגער קאמישיאנער האט אנגענומען אלע מעגליכע מיטלען אונטער די אומשטענדען, צו אונטערדריקען די אונרוהען.

אין דעם באריכט ווערט אויך לוטגעהייסען די שטעלונג פון ליוק׳ן פאר אנטזאגען זיך צו געבען די אידען וואפען און אנטוואפענען די ספעציעלע אידישע פאליציסטען, ווייל דאס איז געווען פאר׳ן וואוילזיין פון אלע איינוואוינער אין פאלעסטינע.

„עס איז אונזער מיינונג, זאגט דער באריכט איבער דעם פונקט, אז די פאלעסטינער רעגירונג האט צו יענער צייט געטאן איהר פליכט אונטער די אומשטענדען, האט געטאן איהר פליכט אויף אן אומפארטייאישען אופן צווישען צוויי פעלקער וועמענ׳ס פיהרער האבען קיין זאך ניט געטאן צו מאכען קאמפראמיסען".

געגען גרויסער אידישער אימיגראציע

אין באצוג צו אידישער אימיגראציע זאגט דער באריכט:

„עס איז קיין צווייפעל ניט, אז פון די אידישע אונטערנעהמונגען האט פאלעסטינע פיעל פראפיטירט און אויך די אראבער באפעלקערונג. מיר גלויבען אבער, אז די פאדערונג פון די ציוניסטען פאר דער צוקונפטיגער אידישער אימיגראציע אין פאלעסטינע זענען אזעלכע וועלכע הייצען אויף די אראבער, ווייל זיי גלויבען אז דורכדעם וועלען זיי פארלירען די מעגליכקייט צו פארדינען אויפ׳ן לעבען און וועלען אונטערפאלען אונטער דער הערשאפט פון די אידען.

„מיר האבען אומבאשטרייטבארע באווייזע, אז די אידישע אויטאריטעטען האלטען זיך ניט ביי דער דאקטרין פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אנגענומען אין 1922, אז די אידישע אימיגראציע נאך פאלעסטינע זאל זיין לויט דער עקאנאמישער מעגליכקייט פון לאנד אויפצונעהמען די נייע אנגעקומענע.

„די מיינונג פון די אראבער אין באצוג צו דער פארגרעסערטער אידישער אימיגראציע איז געווען א גרויסער פאקטאר וועלכער האט בייגעטראגען צו די אונרוהען".

פארמשפט צום טויט

אובארן, נ. י., מערץ 31.

אנטאני מארטילעטא, וועלכער איז געפונען געווארען שולדיג אין דערשטעכען דעם הויפט אויפזעהער פון געפענגניש, עדווארד ב. בעקוויט, אין דער צייט פון דעם אויפשטאנד אין אובארן געפענגניש, איז פאר׳משפט געווארען צו שטארבען אין עלעקטרישען שטול דעם 5־טען מאי. דזשאסטיס קאנינגהעם פון סופרים קאורט האט ארויסגעגעבען דעם אורטייל.

אידישע קולטור געזעלשאפט רופט אלע אידישע קולטור ארגאניזאציעס איבער דער וועלט צו פאראייניגונג

ניו יארק, מערץ 31, (איטא).

דער ערשטער צוזאמענפאהר פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט האט זיך דא געשלאסען זונטאג ביינאכט נאכדעם ווי עס זענען אנגענומען געווארען איניגע וויכטיגע רעזאלוציעס.

צווישען אנדערעס ווערט אין די אנגענומענע רעזאלוציעס פראקלאמירט אז, דער אידישיזם איז ארויסגעוואקסען פון די טיפענישען פון פאלקס באוואוסטזיין, פאראייניגענדיג אלע אידען אין איין שאפענדער איינהייט.

אין די רעזאלוציעס ווערען די אידישע פאלקס מאסען, איבערהויפט די אידישע ארבייטען מאסען אויפגעפאדערט צו טאן אונזער ארבייט.

די אידישע מאסען אין ראטען־פארבאנד און אין אלע אנדערע לענדער ווערען באגריסט מיט די דערגרייכונגען אויף דעם געביט פון אידיש און דער אידישער קולטור. אלע אידישע קולטורעלע ארגאניזאציעס פון דער גאנצער וועלט ווערען גערופען צו פאראייניגונג.

צווישען די רעזאלוציעס געפינט זיך איינע וועלכע פארדאמט די פארפאלגונג אויף די אידישע וועלטליכע שולען אין פוילען, און א פראטעסט געגען פארפאלגונג אויף אידיש אין פאלעסטינע.

עס ווערט באשלאסען צו זאמלען א פאנד פון 25,000 דאלאר צו עטאבלירען אן אייגענעם זשורנאל.

זלמן רייזין און דר. חיים זשיטלאווסקי האבען געהאלטען די שלום רעדען וועלכע זענען אויפגענומען געווארען מיט גרויס ענטוזיאזם.

100,000 קאמפאני באנדס

זענען ביי אונז אין האנט, צו אינוועסטען אויף ערשטע און צווייטע מארגיידזשעס.

לאיערס ראטשטיין און שער

בארייסטערס, סאליסיטארס און נאטארי פאבליק
511 פעדעראל בילדינג, 85 ריטשמאנד סט. וועסט
טעלעפאן עדלייד 5808.

דייווים האט געמופט פון ספעדיינע

אין אן אייגענעם נייעם גרעסערען סטאר ספעשעל מאווינג סייל לכבוד יום טוב.

גרויסע באַרגיינס אין באיעס און מענער סוטס און ספרינג קאוטס

מיר האבען צוגעגרייט א גרויסען סטאק פון די בעסטע ווארעס און שעהנסטע סטיילס, צו די בילינסטע פרייזען.

מיר מאכען אויך צו אָרדער מיט גרויס צופרידענהייט.

א ספעשעל סטאק פאר סטארקיפערס. — קומט און איבערציינגט אייך.

דייווים באיעס קלאדינג

546 דאנדעס סט. וו. טעל. טריניטי 7974
נעקסט דאר פון "אידישען זשורנאל".

איר דארפט

זיכער האבען

א נייעם סוט אדער ספרינג קאוט אויף פסח און ספרינג

אויב איר ווילט די שענסטע און לייטעסט סטיילס
נייעסטע ווארעס

קאן ארהערט גלייך—

אייער סוט אדער ספרינג קאוט, ביי אונז.
הונדערטער צופרידענע קאסטומער זענען אונזער בעסטע גאראנטיע.

שטיינהויז און גרינבוים

ערשט־קלאסיגע מענער שניידער
500 קווין סטריט, וועסט
טעלעפאן טריניטי 0738

בלויז 10 פראצענט איינצאהלען

באלאנס 10 מאנאטען אויסצוצאהלען
קיין אינטערעסט גערעכענט
באשיינט אייער הויז לכבוד יום טוב מיט א

נייעם טשעסטערפיעלד סעט

פארשיידענסטע דעזיינס, גאראנטירטע ארבייט, גרויסער אויסוואל, ספעציעלער סייל אויף פלאר לעמפס. סעטס פון $120 און העכער. מיר מאכען אויך צו אָרדער, לויט אייער אויסוואל. קומט און איבערציינגט זיך. דער סטאר איז אפען ביז 11 יעדען אוונט.

מ. יולאפסקי, מענעדזשער.

STANDARD UPHOLSTERING
681 BLOOR ST. WEST (Manning & Clinton)
LLoydbrook 5924

ווען איהר דארפט א מצבה ווענדעט זיך צו

גאלדבערג בראדערס

וואו איהר זייט זיכער פאר ראיעלע באהאנדלונג. זעהט אונזער סטאק, ווי אויך אונזער ארבייט. וועלכע ווערט געמאכט מיט ניי מאדערנע מאשינען. די לעטערס ווערען געארבייט ביי "סאנד־בלוסט", וועלכע ווערען טיעף אויסגעבלאזען און געקלינט ביי לופט "טולס". אויף אייער פארלאנג קומען מיר צו אייך מיט א קאר. קומט אין אונזער נייעם בילדונג:

קארנער סט. פעטריק און דאנדעס. טעל. עלגין 8820
טעלעפאן עדלייד 3480.
וואוינונגען: א. גאלדבערג 90 מיקאל סטריט. עדלייד 2557
ה. גאלדבערג 117 מיקאל סטריט עלגין 8820

מצבות

די אידישע אנטאריא מאנומענטאל קאמפ.

יעקב טשאפליק און מר. דאגלאס

לאזט וויסען די אידישע איינוואוינער אז דיזען יאהר וועלען אונזערע ארדערס געמאכט ווערען מיט די לעצטע און נייע מאדערנע מאשינערי, וועלכע וועט אונז געבען א מעגליכקייט מאכען שעהנער און בילינער ווי איבעראל.

אונזער אדרעס איז:
631 דאנדעס סטריט וועסט
(קארנער דעניסאן) טעלעפאן טריניטי 3921
טעלעפאנירט אונז און מיר וועלען אייך באזוכען
עסט'מייטס פריי.

דער אידישער קעניג

היסטאריש־שפאנענדער ראמאן פון חורבן בית ראשון, ביז בנין בית שני.

באארבייט ספעציעל פאר'ן „זשורנאל"

פון יבם

(63-טע פארזעצונג)

יא. ווען מען ווייס אז מען קאן זי שוין פאר קיין פאל ניט מעהר געפינען, אבער קוים איז נאך דא א מינדעסטע האפענונג זי צוריק געפינען, דאן גלויב איך מוז מען אלע קרעפטען אנווענדען, און זוכען מיטלען ווי אזוי זי צוריק צו באקומען.

נו און מיט דיין דענקען אדער מיט דיין קומער קלערהסטו דאס אונגליק וואס די אידען ערווארטעט צו פארהיטען — האט רבי עקיבא מיט א ביטער שמייכעל געפרעגט.

עס קאן זעהר זיין אז איך וועל געפינען דערצו א מיטעל — האט אסנת קאלט געענטפערט.

איך גלויב מיין ליעבע טאכטער אז דיינע נערווען זיינען ניט אין ארדנונג, — האט רבי עקיבא באזארגט געזאגט — גרעסערע קעפ פון דיר קאנען צו אונזער שרעקליכער קראנק־קיין מעדיצין געפינען, דען קוים איז בר כוכבא שוין ניטא איז אויך יעדע האפנונג פארלאשען.

אלזא מוז מען זעהן ער זאל צוריק זיין, דאן גלויב איך וועט אלעס צוריק גוט ווערען.

רבי עקיבא האט אויף זיין טאכטער גאנץ דערשראקען געקוקט, אום נאטעס ווילען! טאכטער וואס רעדסטו? האט ער געזאגט, דו גלויבסט אז בר כוכבא קאן גערעטעט ווערען פון טורנוסרופוסעס אייזערנע הענד? דו גלויבסט אז דער הונגעריגער לייב וואס האלט א שעפעלע אין די לאפעס וועט זי שוין לעבעריג ניט פריי לאזען, שלאג זיך ארויס מיין טאכטער אזעלכע געדאנקען פון קאפ.

דער לייב אליין וועט דאס שעפעלע פון זיינע לאפעס ניט ארויסלאזען, נאר ווען דער פאסטוך איז א העלד, דאן קאן ער געפינען א מיטעל ווי זי פון זיינע ציייהן צו רעטען, אזעלכע ביישפיעלע זענען דא א סך.

איך פארשטעה אבער ניט נעגען וואס דו זאגסט דאס — האט רבי עקיבא פארוואונדערט געפרעגט.

און איך בעט דיר פאטער פרעג מיר דערוויל קיין קשיות, איך האב יא א פלאן אין קאפ, און ווען ער וועט פארטיג ווערען, וועל איך דיר געוויס איהם פארלייגען און פרעגען דיין מיינונג.

רבי עקיבא האט נאר א קוועטש געטאן מיט די אקסלען און איז אוועקגעגאנגען.

אסנת האט אליין איהר זאנדערבארען ארט לעבען געפיהרט. זי איז אלין פארזונקען אין געדאנקען ארומגעגאנגען און האט ווי פריהער ניט געגעסען און ניט געשלאפען.

און עס איז גאר קיין וואונדער וואס זי איז אזוי פארענדערט געווארען, די אונערווארטעטע נייעס וואס זי האט געהערט פון יעקב בן יוסי אז דער מענש וועלכער האט איהר פון די רוימערס הענד גערעטעט, דער מענש וועלכען זי ליעבט מיט דעם גאנצען פייער פון דער ערשטער ליעבע איז בר כוכבא אליין. דיניעס האט אויף איהר א שרעקליכען איינדרוק געמאכט, דאס איז געווען בר כוכבא? איהם האט זי געליעבט, און ער האט איהר אויך זיין ליעבע ערקלעהרט, און ער ליגט יעצט געפאנגען ביי די רוימער אין די הענט, דער געדאנק קאן ווירקליך דעם שטארקסטען כאראקטער ערשיטערען.

אונז איז בעקאנט ווי זי האט געזארגט וועגען בר כוכבא'ן וואס ער איז פלוצלינג געפאנגען געווארען, נאך איידער זי האט געוואוסט אז דער בר כוכבא איז דער בר סוסי וועלכען זי האט אזוי פארגעטערט, און עס איז זעהר לייכט זיך פארצושטעלען ווי איהר איז געווען צומוטה ווען זי האט אונערווארטעט ערפאהרען אז דער בר כוכבא אין וועלכען דאס גליק פון גאנצען לאנד און פון אלע אידען הענגט אפ, איז איהר געליעבטער בר סוסי.

זי האט פון דעם מאמענט אן ניט גערוהט, זי האט נאר געטראכט פילייכט איז עפעס דא א מיטעל בו כוכבא'ן צו רעטען. זי האט געקלעהרט וואס פאר א דיענסט זי קאן יעצט דעם מענשען באווייזען ווען איהר זאל אפילו אויסקומען דאס לעבען איינצושטעלען. אין קאפ האט זיך איהר יא געטומעלט א פלאן, נאר ביי יעדען מאל וואס דער פלאן איז איהר איינגעפאלען איז זי ערציטערט געווארען.

דאס האט געווערט אכט טעג, און אויף דעם נייגטען טאג איז זי פלוצלינג רוהיג געווארען, אויף איהר געזיכט האט זיך אויף דאס ניי איהר אלטע מונטערקייט אפגעשפיגעלט, זי האט געגעסען מיט אפעטיט, און האט נאכהער אויך די גאנצע נאכט רוהיג געשלאפען. איהרע בעריענטע ווי אויך אלע שטובינע מענשען האבען זיך זעהר געפרעהט איבער דער גוטער פארענדערונג, און האבען דערפון געמעלדעט איהר אלטען באזארגטען פאטער רבי עקיבא'ן.

רבי עקיבא האט זיך דערקוויקט מיט דער גוטער נאכריכט, און איז באלד צו דער טאכטער אין צימער אריינגעקומען, אום זיך זעלבסט צו איבערציינגען אויב דאס איז ווירקליך אמת.

זי האט איהם זעהר צערטליך און מונטער עמפאנגען, ער האט ביי דעם ערשטען בליק דערקאנט אז זי איז ווירקליך צו איהר ערשטער פרעהליכקייט צוריק געקומען. פון איהר שעהנעם געזיכט איז פארשוואונדען געווארען דער טרויעריגער שאטען וואס איז דארט געלעגען, און א גליקליכע מינע איז אויף אלע איהרע שעהנע געזיכטסצוגע געלעגען. זי האט איצט פיעל שעהנער און מאיעסטעטישער אלס אלע מאל אויסגעזעהן, זי האט איהם א קוש געטאן אין האנד און האט געזאגט:

גוט וואס דו ביזט געקומען פאטער, איך האב נאר וואס געוואלט געהן צו דיר, דיר א וויכטיגע, זעהר א וויכטיגע זאך מיטצוטיילען.

וואס איז דאס פאר א וויכטיגע זאך — האט רבי עקיבא העכסט נייגעריג געפרעגט.

דו געדענקסט פאטער אז איך האב דיר געזאגט אז ביי מיר טומעלט זיך א פלאן אין קאפ ווי אזוי צו בעפרייען בר־כוכבא'ן און פארבעסערען דאדורך די אידישע לאגע?

יא, איך געדענק זעהר גוט.

און איך האב דיר פארשפראכען אז קוים וועט זיך דער פלאן ביי מיר גוט איינארדנען, דאן וועל איך פאר דיר איהם פארלייגען אום דו זאלסט מיר וועגען איהם דיין מיינונג זאגען.

יא, אזוי האסטו מיר פארשפראכען מיין קינד — האט רבי עקיבא געענטפערט.

יעצט פאטער איז שוין דער פלאן ביי מיר פעסט און אין בעסטען ארדנונג, און כאטש איך ווייס אז די ערשטע מינוטען וועט ער דיר ניט געפעלען, און עס קאן גאר זיין אז דו וועסט גאר אויף מיר דערפאר העכסט צארניג ווערען, איך צווייפעל אבער ניט אז קוים וועסטו איהם גוט באדרעכנען, וועסטו מיר מודה זיין אז דאס איז א גוטער פלאן, און דו וועסט מיר דערצו דיין הסכמה געוויס געבען.

נו זאג זשע שוין וואס איז דאס פאר א פלאן? דו מאכסט מיך מיין קינד זעהר נייגעריג.

זאג מיר נאר פאטער, איך געדענק אז דו האסט מיר אמאל דערצעהלט זעהר א שעהנע געשיכטע פון א אידישער פרוי מיט דעם נאמען יהודית, וועלכע האט איהר פאלק געראטעוועט פון א געוויסען טיראן וואס האט געדוכט זיך געהייסען אליפורנוס.

יא, איך האב דאס דיר דערצעהלט, דאס איז אן אמת'ע געשיכטע, א פאקט.

אזוי דאס איז אן אמת'ע געשיכטע? איז דאס מעגליך אז א פרוי זאל זיין אין שטאנד רעטען א גאנץ פאלק פון א טיראנס האנד — האט אסנת לאכענדיג געפרעגט.

יא מיין קינד, דאס איז א ריכטיגע אמת'ע געשיכטע, און דער נאמען יהודית וועט ביי אידען אימער הייליג בלייבען, די ערדלע פרוי האט איהר לעבען און איהרע עהרע איינגעשטעלט, און האט איהר נאציאן און רעליגיאן פון אונגליק בעפרייט.

אסנת האט איינינע מינוטען געטראכט און האט געזאגט: דו ווייסט פאטער אז איך וועל ווערען א צווייטע יהודית, איך וויל אויך ווי זי פרובירען מיין פאלק רעטען פון אונגליק.

(ווערט פארגעזעצט)

פאטראנייזט די איינציגע אידישע ווינדאו קלינינג קאמפאני

NEW YORK WINDOW CLEANING CO.

מיר אטענדען צו אלערהאנד הויז פעקטארי אפיס און סטאר קלינינג בעסטע ארבייט צו די בילינסטע פרייזען. מיר מאכען קאנטראקטען מאנאטליך, און יעהרליך. 422 בעי סטריט. טעלעפאן עדלייד 3087 נאך 7 אווענטען טריניטי M 6520

NEW YORK WINDOW CLEANING C O
427 BAY ST

צו פארדענטען

צו פארדענטען א פוירנישד רום ביי אן אנשטענדיגע פאמיליע מיט אלע קאנוויניענס, אין הארץ פון אידישען געגענט. פרעגען 287 קאלעדזש סטריט.

***

צו פארדענטען א פארנישד רום מיט אלע קאנוויניענס. פרעגען 280 מיידזשאר סטריט.

***

צו פארדענטען א סטאר אין אידישען געגענט מיט פיקסטשורס. גוטער פלאץ ארום "זשורנאל". פרעגען ביי טעלעפאן טריניטי 1482. דעם שליסעל קען מען נעהמען אין זשורנאל אפיס.
2041-4-20

46 סענטער עוועניו צו פארדענטען א סטאר מיט רומס. איינגעטריט אלס גראסערי פאר 19 יאהר, 30 דאלאר א מאנאט, מיט אלע פיקסטשורס. אורזאכע מופט פריוואט. פרעגען קענוואוד 1427.
28-4-3

צו פארדענטען 702 קווין וועסט א סטאר מיט 6 רומיגען אפארטמענט פאסיג פאר יעדער ביזנעס. פרעגען אויפ'ן פלאץ. דער שליסעל איז צו באקומען נעקסט דאר.
184-1

צו פארדענטען א הויז 6 רומס, סינק אפסטעירז, באדרום. אלע אנדערע מאדערנע קאנוויניענס יעצט ליידיג 178 ליפינקאט סטריט.
65-4-2

צו פארדענטען א פארנישד רום באקוועהם פאסיג פאר 1 אדער 2 מיידלאך. פרעגען 271 מאנטראוז עוו. טעלעפאן טריניטי 6412.
68

צו פארדענטען אן אפארטמענט פון 5 רומס הארדוואוד פלארס, באטה סטים היט. פרעגען 217 קלינטאן סטריט.
96-4-3

צו פארדענטען א שעהנע ליכטיגע רום פארנישד. פרעגען 153 ביטרים סטריט טריניטי W 5035.
81

צו פארדענטען א גראסערי סטאר מיט דריי רומס פענטרי, 36 פהיבי סטריט נאבען אגדען סקוהל. אויך די סטאר אליין צו פארדענטען. פרעגען מר. סטאלבערג אויפ'ן פלאץ.
66-4-2

בוקסיפער-אודיטאר

12 יאהר עקספיריענס וועט פיהרען אייערע ביכער טייל־צייט אדער אודיטען זיי. פרייזען פון 5 דאלאר מאנאטליך און העכער.

אינקאם טעקס רעטורנס אויסגעפילט.

א. א. גאלדענבערג
75 האמוואוד דרייוו.
הילקרעסט W 7504.

חזן ב. וואלאדאווסקי

היגיעניש - געשולטער סוירדזשען

מוהל

— אויך —

מאדערנער מסדר קדושין

סוירוויסעס אין ענגליש

עלטערען פון קינדער זאלען דאס נעהמען אין אנבעטראכט, ווייל דאס איז רער בענעפיט פון זייע־ע קינדער.

קאנטרי לייט קענען מיך אויך רופען צו זייערע שמחות. איך וועל קיינעם ניט אנטזאגען צו קומען.

וואוינונג 62 בראנזוויק עוועניו.
טעלעפאן קינגסדייל 8832.
ארימע אומזיסט.

PAT ELO
דזשענעראל קאנטראקטאר
איבערפירען און אויפהויבען הייזער.
נייע קעלערס געמאכט קאמפליט.
ארבייט גאראנטירט
128 אוירלסקארט עוועניו
קענוואוד 2077.

צו פארקויפען

צו פארקויפען באיש'ע סוטלאך צו 5 דאלאר. גוטע ווארעס און גוטע ארבייט. קומט און קויפט וואס שנעלער. איהר וועט זיין צופרידען. 207½ דאנדעס סט. וועסט. קארנער יוניווערסיטי.
4137-4-1

ווינדזאר אנטעריא צו פארקויפען אייז קריעם פארלאר, גאראנטירט א לעבען צו מאכען. אורזאכע אויפ'ן פלאץ. טעלעפאנירט בוירנסייד 8225 אדער שרייבט מר. קאהען 604 וואיאנדאט איסט ווינדזאר אנטעריא.
58-4-1

צו פארקויפען א סינגער נעה מאשין ביליג. פרעגען 19 באלדווין סטריט.

***

צו פארקויפען א שעהנעם סאדא פאונטען, קעש רעדזשיסטער, וואל קייסעס, עלעקטריק פיקסטשורס, טייבעלס, טשערס, עלעקטרישע אייז באקסעס, גאז סטאווס, און אנדערע אייז קריעם פארלאר ארטיקלען ווי קאט גלאז, און א. ז. וו. אלעס איז באנוצט געווארען אין אן ערשט קלאסיגען גוט באוואוסטען אייז קריעם פארלאר ביזנעס. איינצעלנע שטיקלאך אדער אינגאנצען, ווערט פארקויפט בחצי חנם, ווייל מיר גיבען אויף דעם ברענטש. אזא געלעגענהייט טרעפט זיך זעלטען. קומט שנעל, און קויפט די גרויסע בארגיינס.

דייאנא טיי רומס. 726 קווין סטריט איסט. טעלעפאן גלאדסטאן 2751.
13-4-1

אן איסטאבלישער קאסטאם געשעפט, מוז פארקויפען, אין א נייעם ביזנעס געגענד. אורזאכע קראנקהייט. שרייבט זשורנאל באקס 917.
40-4-2

א גרויסער סורפרייז

ראקסטאן ראוד, 7 רומס, דיטעטשט, סטים היט, הארדוואוד פלארס, 5 טויזענט דאלאר.

גרייס סטריט, 8 רומס, סאליד בריק הארדוואוד פלארס, גאראדזש 53 הונדערט

מיידזשאר סטריט בריק פראנט, ניי דעקארירט הארדוואוד אויף צוויי פלארס, 7 רומס, 44 הונדערט דאלאר.

מארקהאם סטריט, 8 רומס, סקווער פלען סטים היט 58 הונדערט דאלאר.

טעלעפאנירט טריניטי 2014.
48

מוז פארקויפען א קעפ שאפ איסטאבלישד 12 יאהר, טוט גוטע ביזנעס האט א גוטען נאמען קליינעם סטאק, גוטע געלעגענהייט. אורזאכע קראנקהייט. פרעגען 352 באטהורסט סטריט מר. קאופמאן.
78-4-2

צו פארקויפען א טשעסטערפילד סעט פראכטפולען טאופ מאהיר גוט ווי ניי. בארגיין 615 דאנדעס וועסט. אפט. איי. נאך זעקס אזייגער קיינע דיעלערס.
69-4-7

אן איסטאבלישער קאסטאם געשעפט, מוז פארקויפען. אין א נייעם ביזנעס געגענד. אורזאכע קראנקהייט. טעלעפאנירט נאך 6 אזייגער. לאמבארד 0500.
40-4-2

צו פארקויפען א טשעסטערפילד סעט 3 פיעסעס אין בעסטען קאנדישאן פרעגען 153 ביטרים סטריט. טריניטי W 5035.
80

רעוו. ש. ז. גרינגארטען

אנערקענט אין אלע האספיטעלע
אלס מוהל
פון ערשטען גראד.
אויך אן
אינטעליגענטע
מסדר קדושין

רופט מיר אויף אייערע שמחות. איך וועל אייך דיענען צו דער בעסטער צופרידענהייט.

פאר ארימע אומזיסט
מיין אדרעס:
395 מארקהאם סטריט
טעלעפאן טריניטי F 8406.

וויכטיגע נייעס

צו מיינע בעסטע פריינד און קאסטומער. אייער אלטע באקאנטע דרעסמייקערין מרס. גלאסמאן איז שוין צוריק אין איהר סטאר און האט א סטאק פון די שעהנסטע און לייטעסט סטיילישסטע דרעסעס ווי אויך ספרינג קאוטס צו די בילינסטע פרייזען. אויך דרעסעס און קאוטס געמאכט צו ארדער אין אלע סייזען ביליג.

איך דאנק אייך פאר פאטראנייזען מיר ביז יעצט, און האף אויף אייער פריינדשאפט אויך אויף ווייטער.

קומט און זעהט מיין שעהנעם סטאק אויב ניט צופרידען קריגט איהר אייער געלט צוריק.

מרס. גלעסמאן

314 קאלעדזש סטריט
טעלעפאן קינגסדייל 9635.

פארלאנגט

א דייטשע פרוי פארלאנגט צו טאן אלערליי הויז ארבייט. קען גוט קלינען און וואשען. איז וויליג צו וואשען דישעס אין א רעסטאראנט. פרעגען 222 מיקאל סט.
70

פארלאנגט עקספיריענסד אפערייטארס צו סילקענע ווייסטס, גוטע ווייזשעס פרעגען 80 מיקאל סטריט.
79-4-2

גאראנטירטע וואקואום קלינערס, פון 15 דאלאר און העכער. 12 מאנאטען גאראנטיע מיט יעדען קלינער. טעלעפאנירט אדער קומט פאר א דעמאנסטראציע.

דזשענעראל וואקואום קא., 174½ ביטרים סטריט.
הילקרעסט 3880.

***

א פרייוועט נוירס

א אידישע, גראדואירט אין קיעוו, געווען פיער יאהר אין מאונט סיני האספיטאל, נעהמט אן נוירסינג אין יעדע קייס. פרעגען ל. גאמער, 120 יוקליד עוועניו, טעלעפאן טריניטי W 4480.
4043-4-11

די קעפיטאל לייף אינשורענס קא. וויל ענטוויקלען איהר ביזנעס אין טאראנטא צווישען אידען און ספעציעל גינסטיגע קאנטראקטען וועלען געשלאסען ווערען מיט פעהיגע אידישע אגענטען. זיך ווענדען רום 901 קאנקארד בילדינג 100 ערלייד וועסט, צווישען 1 ביז 3 אזייגער טעגליך.
2052-4-2

א יונגע נוירס פארלאנגט א פאזישאן אין א דאקטארס אדער דענטיסטס אפיס ווי אויך פריוואטע נוירסינג.
טעלעפאן טריניטי 9584.

***

פארלאנגט א שעהנע פארנישד רום, ביי א פיינע פאמיליע, פאר צוויי יונגע מיידלאך. אין דעם געגענט פון ספעדינא און באטהורסט. מעלדען אין זשורנאל באקס 1000.

***

א דייטשע פרוי זוכט צו טאן אלערליי הויז ארבייט. פרעגען 69 ראבערט סטריט קינגסדייל 6826.
72

פארלאנגט אפערייטארס וואס קענען מאכען א ביליגע ליין ריעפערס. פרעגען קענעדיען פערפעקט גארמענט 470 ריטשמאנד וועסט.
67-4-2

א דייטשע פרוי פארלאנגט צו טאן אלערליי הויז ארבייט קען גוט וואשען און קלינען, פרעגען 15 סט. ענדרו סטריט. טריניטי W 3059.
77-4-2

פארלאנגט א פארטנער זאל איינוועסטען אין א גוט געהענדיגע ביזנעס. גאראנטירט א לעבען צו מאכען. שרייבט זשורנאל באקס 918.
74-4-2

פארלאנגט א מיידעל צו הויז ארבייט מוז קענען קאכען. פרעגען 279 מאנטראוז עוועניו, טריניטי 5971 מרס. פאקס.
73-4-2

נוצט העריס מאווינג עקספרעס און שפארט געלט. טריניטי 0952.
75-4-3

א דייטשע פרוי פארלאנגט צו טאן אלערליי הויז ארבייט. קען גוט קלינען און וואשען. פרעגען 42 פהיבי סטריט. טעלעפאן וויווערלי 1494.
64-4-2

אקאונטענט — בוקקיפער פארלאנגט צו האלטען ביכער פאר קליינע פירמעס. טעלעפאנירט עדלייד 2766, אווענטען און האלידעיס טריניטי W 7048.
4386-5-1

א דייטשע פרוי פארלאנגט צו טאן אלערליי הויז ארבייט קען גוט קלינען און וואשען. איז וויליג צו וואשען דישעס אין א רעסטאראנט. פרעגען 222 מיקאל סט.
71

קארפענטער

יעדער סארט קארפענטעריי ארבייט אנגענומען. קיין דזשאב צו קליין אדער גרויס צו די מעסיגסטע פרייזען. די בעסטע ארבייט גאראנטירט און צופרידענהייט. —

הארדוואוד פלארס געלייגט. פרענטש טיהרען געמאכט. פייער דזשאבס געפיקסט, ביליג.

טעלעפאנירט:

א. נעלמאן
טריניטי W 2612
150 A פאלמערסטאן עוועניו

פייפערהעננינג און פעינטינג

אייער אלטער באקאנטער פייפערהעננגער און פיינטער נעהמט אן קאנטראקט דזשאבס צו די בילינסטע פרייזען. די בעסטע ארבייט גאראנטירט. קיין דזשאב צו קליין אדער צו גרויס. עסטימייטס פריי, סעם קאץ, 166 אסינגטאן עוו.
לאידברוק 2350.

אויף העכסטער כשרות, פרישקייט און געשמאק איז געבויט די אלוועלטליכע רעפוטאציע פון מאנישעוויטץ מצה־פראדוקטען

פון אלע אידישע אינדוסטריען וואס דאס אמעריקאנער אידענטום האט אויפגעבויט איז קיין איינע ניט אזוי בארימט אומעטום ווי מאנישעוויטץ מצה בעקעריי.

און פון אלע אידישע פראדוקטען וואס אמעריקא גיט ארויס, האט זיך קיין איינער ניט ערווארבען אזא גרויסע פאפולאריטעט ניט בלויז דא אין לאנד נאר אויך איבער דער גאנצער וועלט — ווי די מאנישעוויטץ מצה און מצה־פראדוקטען.

"א גוטער נאמען קומט ניט אן אומזיסט" — זאגט אן אלט אידיש פאלקסווערטעל. און עס איז שטענדיג פאראנען א גוטע בארעכטיגטע סיבה פאר וואס א געוויסער פראדוקט אפעלירט צום ברייטען עולם. און אלס באוויז קען מען מאקע ברייגנען די סיבות וואס האבען געפיהרט צו דעם מערקווירדיגען ערפאלג פון דער מאנישעוויטץ מצה קאמפאני און די געוואלדיגע פאפולאריטעט פון איהרע פראדוקטען.

וואס זיינען די סיבות? אין דער ערשטער רייהע קומט כשרות וואס איז אזוי וויכטיג ווען עס האנדעלט זיך וועגען אזא פראדוקט ווי מצה אויף פסח. די כשרות פון דער מאנישעוויטץ מצה איז די העכסטע און פאלקאמענסטע און איז געווארען א ביי־ווארט ווען מען רעדט וועגען כשר'ע פראדוקטען. עס איז גענוג צו זאגען, אז די גרעסטע רבנים און גדולי הדור פון אייראפא און אמעריקא און אויך פון ארץ ישראל, האבען צו פארשידענע צייטען בעזוכט די מאנישעוויטץ מצה־בעקעריי און אפגערופען זיך דערנאך מיט בעוואונדערונג און ענטהוזיאזם וועגען דער השגחה אויף כשרות וואס איז דארטען איינגעפיהרט.

דאן קומט פרישקייט. — יעדער איינער וואס קויפט מאנישעוויטץ מצה און מצה־פראדוקטען, קריגט זיי אזוי אויווען־פריש און קרוכלע, פונקט ווי אין דעם מאמענט ווען מען נעהמט זיי פון אויווען ארויס. דאס נעהמט זיך פון דעם וואס מאנישעוויטץ מצה און מצה פראדוקטען קומען אזוי פערפעקט ווי קיין אנדער פראדוקט. די מצה איז פיערפאך פערפעקט, און פעסט פערזיגעלט און דאס בעשיצט די מצה און האלט זי מתיה'דיג פריש און קרוכלע.

נאכדעם קומט געשמאק. מאנישעוויטץ מצה צייכענט זיך אויס מיט אן אפעטיטליכען געשמאק און דעליקאטען פלייווער וואס מאכט זי פאר א בע'טעמ'טען ביסען. דאס איז דערפאר וואס די מאנישעוויטץ מצה איז אויסגעבאקען דורך און דורך און עס ווערט אויפגעפאסט, אז אלע מצות זאלען זיין גלייך אין דער אויסגעבאקענקייט, דינקייט און אזוי ווייטער.

די וויכטיגקייט פון קויפען אלע מאנישעוויטץ־פראדוקטען צוזאמען

און פונקט ווי די מאנישעוויטץ מצה צייכענט זיך אויס מיט אויסערגעוועהנליכע מעלות איז עס אויך ריכטיג אין בעצוג צו די מאנישעוויטץ מצה־פראדוקטען ווי: מצה־מעהל, מצה־פארפעל, קעיק־מעהל, אייער־מצה און האול וועהיט מצות.

די מאנישעוויטץ מצה־מעהל, מצה־פארפעל און קעיק־מעהל — איז געמאכט פון דער גוטער, געשמאקער און גאנצער מאנישעוויטץ מצה. די אייער מצה איז געבאקען מיט די געקליבענסטע, פרישסטע אייער. דאס לעצטע איז זעהר א וויכטיגער פונקט, ווייל עס איז פאראנען אין מארקעט א ביליגער סארט אייער מצה, וואס איז געבאקען מיט שלעכטע, ביליגע אייער אדער מיט אזא מין יאפאנעזישען פוידער, און דאס מאכט די מצה ערשטענס ניט געשמאק און טיילווייז שעדליך, און צווייטענס קען מען האבען א צווייפעל ווי ווייט אזא מצה איז כשר, ווארים א סך רבנים האבען געמאכט אויפמערקזאם, אז מען דארף זיך היטען פון דעם ביליגען סארט אייער מצה.

ווען איהר קויפט אבער מאנישעוויטץ אייער מצה, האט איהר דעם באוואוסטזיין, אז איהר קריגט מצה געבאקען מיט די בעסטע און פרישסטע אייער, פונקט ווי איהר זייט איבערצייגט, אז ווען איהר קויפט מאנישעוויטץ מצה־מעהל, פארפעל און קעיק־מעהל זענען זיי געמאלען פון דער גוטער, גאנצער מאנישעוויטץ מצה און ניט ווי די ביליגע סארטען מצה־מעהל, וואס ווערען געמאכט פון אויסבראקירטע מצה אדער טרוקענע טייג.

מיר שטעלען זיך אפ אויף דעם־אלעמען, כדי עס זאל זיין קלאהר פאר יעדען איינעם ווי וויכטיג עס איז צו פאדערען צוזאמען מיט מאנישעוויטץ מצה אויך אלע אנדערע מאנישעוויטץ מצה־פראדוקטען. בלויז ווען מען קויפט אלע צוזאמען האט מען די פארזיכערונג, אז דער יום־טוב פסח וועט זיין פול מיט תענוג און אז אלע מצה־מאכלים און געבעקסען וועלען ארויסקומען גוט און געשמאק.

מאנישעוויטץ האל־וועהיט מצה לכבוד פסח

מיר ווילען אויך אנווייזען אויף דעם פאקט, אז היינטיגען פסח וועלען די אידען איבעראל האבען א געלעגענהייט צו האבען הנאה פון א נייעם פסח־פראדוקט, מאנישעוויטץ האל־וועהיט מצות. דיזע מצות זענען זעהר געשמאק און באזונדערס גוט פאר די, וואס היטען אפ א געוויסע דיעטע.

זאגט אז עס איז שווער צו אויסהיילען קאנסער

א באריכט וואס איז נאר־וואס פארעפענטליכט געווארען פון דר. עדמאנד ע. קינג, טשערמאן פון דער מעדיקעל באארד פון דעם טאראנטאר האספיטאל פאר אונהיילבארע, לויטעט אז אלע מיטלען וואס זענען ביז איצט באקאנט געווארען וועגען דער קראנקהייט פון קאנסער, האבען זיך ארויסגעוויזען צו זיין פון קליינעם ווערט, איבערהויפט אין פאלען וואו דער קאנסער איז שוין פארלאזען געווארען.

דר. קינג שטעלט זיך אפ וועגען ראדיום, און עקס־רעי, און צייגט אן, אז ביידע מיטלען האבען נאך ביז איצט זעהר ווייניג אויפגעטאן.

אומזיסטער ליידען

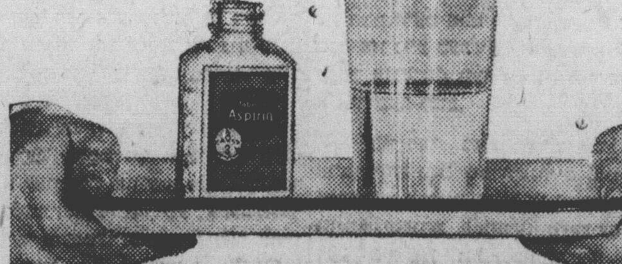

געדענקט וועגען אספירין! ווייל עס איז ניטא קיין שום וויטאג, וואס דאס קען ניט פארלייכטערען און פארלייכטערען שנעל.
דיזע טעבלעטס גיבען אמת'ע הילף. אנדערש וואלטען מענשען עס ניט גענומען כסדר. זיי זענען אומשעדליך, אנדערש וואלטען דאקטוירים עס ניט פארשריבען.
זייט ניט קיין מארטירער פאר אומזיסטע שמערצען, פאר פארקיהלונגען וואס קענען אזוי לייכט אפגעשטעלט ווערען; ניורייטיס, ניוראלדזשיא; צו פרויען־קראנקהייטען; אדער אנדערע סארטען לייד־ען פאר וועלכע אספירין איז אזא עפעקטיווער מיטעל.
איר דארפט ניט צווייפלען צו נעמען אספירין. עס איז זיכער. עס איז שטענדיג דאס זעלבע. עס שעדיגט קיינמאל ניט דאס הארץ. אלזא נוצט עס אזוי אפט ווי איר דארפט; אבער די אורזאך פון יעדען שמערץ קען געהיילט ווערען בלויז פון א דאקטאר.
דאס נעקסטע מאל, ווען א קאפּ־וויי־טאג מאכט אייך צו שטעהען אין דער היים —
אדער אן אנדער וויטאג אדער שמערץ שטערט אייך צו זיין ערגעץ אין צייט —
BAYER ASPIRIN
TRADE MARK REG

נייעס ביי אונז אין שטאדט

מרס. ארטשיבאלד סילווערמאן האט נעכטען אדרעסירט די הדסה מיטגלידער

מרס. ארטשיבאלד סילווערמאן, א פראמינענטע פיגור אין ציוניסטישען לאגער און מיטגליד פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער ארגאניזאציע, האט נעכטען אדרעסירט די היגע הדסה מיטגלידער ביי א לאנטשאן אין קינג עדווארד האטעל.

מרס. סילווערמאן איז די וויס־פרעזידענטין פון דער הדסה ארגאניזאציע אין אמעריקע, און האט דא באקומען א ווארימען קבלת פנים.

מינסקער פארבאנד דריקט אויס פראטעסט געגען אנטיסעמיט סאוטערלענד

ביי אן אלגעמיינער פארזאמלונג וואס איז אפגעהאלטען געווארען זונטאג ביינאכט, אין ציון בילדינג, פון דעם מינסקער פארבאנד, איז איינשטימיג אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, פראטעסטירענדיג געגען דעם אנטיסעמיט וו. סאוטערלענד, וועלכער האט זיין האטעל אין סענטער איילאנד, אויף לאנד וואס באלאנגט צו דער שטאדט, און ער דיסקרימינירט געגען אידישע געסט.

די רעזאלוציע פאדערט אויף די שטאדט־טאטעס אין'ם נאמען פון די אידישע שטייער־צאלער, אז זיי זאלען אננעמען שטרענגערע מיטלען געגען דעם דאזיגען אנטיסעמיט, און מען זאל אים לערנען אביסעלע מער דרך־ארץ פאר די טויזענטער אידישע שטייער־צאלער פון טאראנטא.

זונטאג אווענט, באלד נאכדעם ווי עס איז פארענדיגט געווארען די הזכרה־פארזאמלונג נאך לארד באלפור, האבען זיך אלע מיטגלידער פון דער לידיס אוקזילערי פון מינסקער פארבאנד, צוזאמען מיט זייערע מענער און קינדער, זיך פארזאמעלט אין'ם גרויסען האל פון ציון אינסטיטוט, ביי א שעהנער פארוויילונג, וואס איז פון די לידיס אוקזילערי ארראנזשירט געווארען.

צום אלעם ערשטען האט מרס. האניגמאן, די טשערלידי געגעבען אן איבערבליק וועגען דער ארבייט פון דער אוקזילערי, און נאכדעם האט גערעדט דער טשערמאן פון פארבאנד מר. האניגמאן. אין'ם נאמען פון דעם קינדער קלוב האט גערעדט איידא מעטער, און די פירערין פון'ם קלוב, מיס. סינגער.

דערנאך האט זיך אנגעהויבען דער מוזיקאלישער פראגראם וועלכער איז אויסגעפילט געווארען פון חזן נתן סטאלניץ מיט זיינע קינדער, געזאנג, און זיי זענען אקאמפאנירט געווארען פון מרס. בערקאוויטש; מר. וואלאוויטש מיט זיינע זיהן דייוו און דזשאו, האבען געשפילט אויף דריי אינסטרומענטען און אקאמפאנירט פון מיס גרינבוים; פארלעזונגען פון י. פייגעלמאן; לידער פון ס. ליבערמאן און מר. האפמאן; טענץ פון מיס טאניא קאפלאן, און א "סקעטש" אויפפירונג פון'ם קינדער קלוב. אין דער אויפפירונג האבען זיך באטייליגט: לילי סטיינבערג, איידא האניגמאן, אסתר ראגאף, עני סאלאמאנסקי און בעטי קליין.

פארשידענע רעפרעשמענטס זענען סערווירט געווארען און אין א פרעהליכער שטימונג איז דער עולם זיך צוגאנגען אהיים.

פינף רויבערייען זענען געווען אין טאראנטא דעם זונטאג

אין פארלויף פון דעם "וויק־ענד" זענען ביי אונז אין טאראנטא פארגעקומען פינף רויבערייען אין פארשידענע טיילען פון שטאדט. דריי פון די דאזיגע רויבערייען זענען באגאנגען געווארען אויף דריי גאזאלין סטיישאנס און צוויי רויבערייען אויף פריוואטע בירגער. ארום און ארום איז צוגענומען געווארען 570 דאלאר אין קעש און ציערונג אויך.

די פאלגענדע גאזאלין סטיישאנס זענען בארויבט געווארען: אויף דאנדעס סט. וועסט און בערעספארד עוועניו; אויף דייווענפארט ראוד און דארטנעל עוועניו; אויף קארנער יאנג סט. און ביליאל. ביי מעני סווארדין פון 402 ספעדיינע עוו. האבען באנדיטען צוגענומען 3 דאלאר און ביי דזשארדזש קעפי, האט א רויבער צוגענומען 16 דאלאר און א זייגער. שפעטער האט די פאליציי ארעסטירט א געוויסען אלבערט סאמערס אלס דער רויבער פון דזשארדזש קעפי.

מאן פאלט ארויס פון פענסטער און ווערט שווער פארוואונדעט

עדמאנד, קעראן, 29 יאר אלט, פון 73 האמילטאן סטריט, געפינט זיך איצט אין סט. מייקעלס האספיטאל, ליידענדיג פון עטליכע צובראכענע ריפען, און עס איז פאראן א מורא, אז איין איבערגעבראכענע ריפ, האט אים דורכגעלעכערט די לונגען. די דאזיגע וואונדען האט ער באקומען בעת ער האט זיך איבערגעבויגען איבער דעם פענסטער פון דריטען שטאק, און איז צופעליגערווייז פון דארטען ארויסגעפאלען.

אבער צום אומגליק האט ער אויך געהאט גליק, ווייל בעת ער איז געפאלען, האט ער זיך פארטשעפעט אן אן עלעקטרישען דראט, און דאס האט אים אפגעהאלטען, ער זאל ניט ארונטערפאלען מיט האסט אויף דער ערד. ווען ניט דער דראט וואלט ער זיכער געווען דער'הרגעט געווארען.

אין פארלויף פון דעם וויק־ענד זענען אויך פארגעקומען א צאל אנדערע עקסידענטען.

מערץ איז געווען א מזל'דיגער מאנאט אויף חתונות

נעכטען איז געווען דער לעצטער טאג פון דעם היינטיגען מאנאט, און אין באצוג צו דער דאזיגער געלעגענהייט איז ארויסגעגעבען געווארען א באריכט פון די פארשידענע שטאדטישע דעפארטמענטען וועגען אלץ וואס איז דורכ'ן מאנאט פארגעקומען.

צוערשט איז אינטערעסאנט דער באריכט וועגען די הייראטען. און לויט דעם דאזיגען באריכט ווייזט זיך ארויס, אז עס זענען ארויסגעגעבען געווארען פאר'ן מאנאט 421 הייראטס־לייסענס, אין פארגלייך מיט 368 פון דעם זעלבען מאנאט מיט א יאר צוריק, דאס מיינט מיט 61 מערער. אין דער זעלבער צייט איז אויך געוואקסען די צאל פון געבורטען. אין פארלויף פון דעם מאנאט זענען געבוירען געווארען 1,175. אין פארגלייך מיט 1,128 פאר דעם זעלבען מאנאט פון א יאר צוריק. אין'ם מאנאט מערץ זענען געשטארבען 763 מענשען.

גרויסער פארלוסט פון שרפות אין פארגאנגענעם מאנאט

דער פייער פארלוסט אין פארלויף פון דעם פארגאנגענעם מאנאט, האט באטראפען $105,990 בעת מיט א מאנאט צוריק איז דער פארלוסט געווען איבער 98 טויזענט דאלאר.

די בוי־ארבייט איז אויך געווען גאנץ גוט, הגם ניט אזוי גרויס פארצווייגט ווי מיט א יאר צוריק. אין גאנץ אנטריא זענען ארויסגעגעבען געווארען דערלויבענישען אויף נייע געביידעס אין ווערט פון צעהן מיליאן דאלאר.

ניט־נאטירליכע טויט־פאלען זענען באריכטעט געווארען ווי פאלגט: 39 געשטארבען פלוצלונג; 5 געשטארבען אומפאלענדיג; 4 האבען זיך געהאנגען; 3 דער'הרגעט פון אויטאמאבילען; 2 האבען זיך דערשאסען און א צאל אנדערע זענען אומגעקומען אויף אנדערע אופנים.

געסט זענען סערווירט געווארען אויפ'ן אייז

א פראכטפול בילד איז געווען צו זעהן אין דער ארינא פון דעם טאראנטאר אוניווערזיטעט וואו עס איז פארגעקומען א פראגראם פון "פיגור"־גילטשען זיך בעת עס איז אויך סערווירט געווארען טיי מיט טישעלאך אויפ'ן אייז. די וועיטערקעס האבען סערווירט די געסט מיט דער הילף פון זייערע "סקעיטס".

מען האט דא געקאנט זעהן קאסטיומען פון אלע נאציאנאליטעטען, ווי למשל, האלאנדער, טשעכאסלאוואקישע, פון פארשידענע סקאנדינאווישע לענדער און דאס גלייכען.

אויטאמאבילען וועט מען ניט קענען אפשטעלען אויף דאון־טאון גאסען.

די סיוויק ווארקס קאמיטע האט אנגענומען א רעזאלוציע, וואס איז פרעזענטירט געווארען פון אלדערמאן וויליאם סטוארט אז אויטאמאבילען זאלען ניט "געפארקט" ווערען אין די קאר־לאין גאסען פון דאון־טאון, איינשליסענדיג דעם געגענט צווישען דאנדעס סטריט, דעם וואטער פראנט, סימקא סטריט און דזשארוויס סטריט.

אלדערמאן סטוארט'ס א פריהערדיגע רעזאלוציע האט געלויטעט אז עס זאל פארבאטען ווערען אלערליי סארטען "פארקינג" אין דעם דאזיגען געגענט, אבער עס איז אויסגעבעסערט געווארען אזוי אז עס זאל לויט'ן בלויז פאר "טאראופערס".

קאנפערענץ אין טאראנטא וועגען "סאשעל" ארבייט.

דעם 28־טען אפריל, וועט אין ראיאל יארק האטעל, ערעפענט ווערען די צווייטע קאנעדער קאנפערענץ וועגען "סאשעל" ארבייט. ביי דער דאזיגער קאנפערענץ וועט דעבאטירט ווערען, וועגען דעם כסדר־דיגען וואוקס פון פארברעכענס ביי אונז אין לאנד, און וואס עס זאל געטאן ווערען, כדי דאס לאנד זאל זיך באפרייען פון דער דאזיגער פארברעכערישער כוואליע.

עס ווערען דערווארט דעלעגאטען פון איבער גאנץ קאנאדע, צווישען וועלכע עס וועלען אויך זיין ריכטער פון קינדער־געריכטען, און אנדערע.

"עידיעל" סלופעס דארפען אינספעקטירט ווערען

ביי אן "אינקוועסט" וועגען דעם טויט פון וויליאם קרעמערס, 22 יאהר אלט, פון 15 ערנא עוועניו וועלכער איז מיט עטליכע טעג צוריק דערהרגעט געווארען בעת ער איז אראפגעפאלען פון אן "עידיעל" סלופ וועלכעס האט זיך איבערגעבראכען איז א קאראנערס דזשורי געקומען צום שלוס, אז עס איז נויטיג אין דער צוקונפט א מוניציפאל אדער פעדעראלע אינספעקציע וועגען די 'עידיעל' סלופס.

דער אומגליק מיט'ן בחור'ל האט פאסירט אין א הויז אויף 60 ראוועננוואור עוועניו.

צאהל אידישע שוהלען אין אוקראינע האט זיך פארגרעסערט

מאסקווע, מערץ 31, (איטא).

אין ראטען פארבאנד עקזיסטירען יעצט 813 אידישע שולען אין וועלכע עס לערנען 121,117 קינדער, איז היינט אפיציעל אנאנסירט געווארען.

אין 1926 האבען בלויז עקזיסטירט 509 שולען מיט 70,482 קינדער, דאס מיינט אז די אידישע שולען האבען זיך פארגרעסערט מיט זעכציג פראצענט אין די לעצטע דריי יאר.

לויט די טעריטאריעס זענען די שולען צוטיילט ווי פאלגט: 517 שולען אין אוקראינע מיט 85,968 קינדער; ווייס־רוסלאנד האט 210 שולען מיט 28,595 קינדער; צענטראל רוסלאנד האט 86 שולען מיט 6,604 קינדער.

7 יאר געפענגעניש פאר האבען ביי זיך דראגס

מאנטרעאל, מערץ 31.

הערי אסטראף, וועלכער איז געפונען געווארען שולדיג אין האבען ביי זיך פאר 60 טויזענט דאלאר נארקאטישע דראגס, איז היינט פאר'משפט געווארען צו 7 יאר געפענגעניש.

הערי האט גלייך געמאכט אן אפעלאציע, און ער איז ביז דאן ארויסגעלאזען געווארען אויף בייל.

גלייכצייטיג האט דער זעלבער ריכטער ארויסגעגעבען זיין אורטייל איבער פרעדריק בושאמפ, וועלכער איז געפונען געווארען שולדיג אין אטאקירען א מינדעריעריגעם מיידעל. ער איז פאר'משפט געווארען צו לעבענס לענגליכען געפענגעניש.

צו די איינוואוינער פון הארבארד דיסטריקט
א קלינינג, פרעסינג, און ריפיירינג סטאר, איז ערעפענט געווארען אין
161 הארבארד סטריט
קארנער באדען, וואו אלעס ווערט געטאן אויפ'ן בעסטען אופן, פון א היימישען בעל מלאכה, וועלכער פארריכט אייערע אלע מלבושים.
אלע אייערע הויז ארטיקלען ווערען צוגענומען פון אייך, געקלינט, געפרעסט, און פארריכט און צוריק געבראכט צו אייער הויז אין ארדנונג.
טעלעפאנירט טריניטי 3571.
שלום ראזענבוים, אייגענטימער.

מיר לייהען געלט פון 1.00 ביז 5 טויזענט דאלאר
אויף דיימאנדס, דזשועלרי און אנדערע ווערטפולע סעקיוריטים. גוטע באהאנדלונג גאראנטירט.
SECURITY LOAN CO.
83 קווין סט. וועסט

סער ראבערט בארדן
פרעזידענט פון די
ראון לייף אינשורענס קאמפאניע
חזן מ. קאפלאן
ספעשעל רעפרעזענטאטיוו
M. KAPLAN & SON
General Insurance
Kaplan Customs Brokers
55-57 YONGE STREET
Elgin 8156-8157
וואוינונג 47 ראוז פארק דר.
טעלעפאן הי־לאנד 1960.

באשיינט אייער היים לכבוד פסח

אלעס צו האלבע פרייזען
קומט און איבערצייגט זיך

Distinctive strap watch, sterling silver case, luminous dial, good time-keeper, $25.00.
Voguish wristlet with smart flexible bracelet complete for $35.00.
The new Deauville Design in Community Plate; 26 piece set in antique finish, Colonial Cabinet (Including De Luxe Stainless Knives) $37.75. Cabinet empty may be used for sewing case, glove box, etc.
א פולער סעט זילבערווארג, מיט שארפע מעסערס, צו האלבע פרייזען
לייטעסט סטיילס וועדינג רינגס ביליגער ווי איבעראל.
אייער קרעדיט איז גוט
אפען אווענטע. קיינע ברענטשעס
טעלעפאן עדלייד 1357.
קלינג בראדערס
דיימאנדס, וואטשעס, דזשועלרי, זילבערווארג.
338½ יאנג סטריט
(צווישען עדווארד און עלם סטס.)

האט איהר אויגען טראבעל?
האט איהר קאפ שמערצען?
דאן זעהט זיך מיט דעם אידישען אפטאמעטריסט און אפטישען
ד"ר. הענרי העררים
279 קאלעדזש סט.
(לעבען ספעדיינע)
אפען ביז 9 אוהר אין אווענט.
Dr. Henry Harris
EYESIGHT SPECIALIST
Phone Trinity 6604
279 College St., near Spadina
Open until 9 p.m.

ווען איר דארפט בויען אדער מאכען בילדינג אלטערייזשאנס
פארגעסט ניט
י. קעמין
דזשענעראל קאנטראקטאר פאר די לעצטע 25 יאהר
מר. קעמין לאזט אייך וויסען, דאס ער איז א רעגיערונגס באשטימטער פייער אינשורענס אדזשאסטער.
פאר צופרידענהייט און גאראנטי אין בילדינג און אין פאל פון א פייער פארגעסט ניט
דזשענעראל קאנטראקטאר און פייער אדזשאסטער.
I. KAMIN
1296 קווין סט. וועסט
לעיקסייד 7319.

קארפענטער
און דזשענעראל קאנטראקטאר
י. קאץ
נעהמט ארבייט פאר הארדוואוד פלארס, פענטי ארבייט, אלע סארטען ארבייטען און הויז אלטערייזשאנס. אויך אלערליי פעקטארי ארבייט.
79 מיידזשאר סט.
טעלעפאן קינגסדייל 8442. מיר מאכען ארבייט אויף אויסצאהלונגען אויך.

ח. גראנטשטיין און קא.
דזשענעראל קארפענטער קאנטראקטארס
און קאבינעט מעיקערס
107 אקספארד סטריט
טריניטי W 2095.
מיר מאכען די בעסטע ארבייט און גאראנטירען די העכסטע צופרידענהייט. ווענדט זיך צו אונז און מיר וועלען אייך געבען די ביליגסטע עסטימייטס פאר
פראנטס, גאראדזשעס, ווארענדעס, פרענטש טירען, פארשידענע פעקטארי ארבייט א. ז. וו.
ספעציעלער פרייז פאר הארדוואוד פלארס. מיר נעמען אן פון דעם גרעסטען ביז'ן קלענסטען דזשאב און גאראנטירען פולסטע צופרידענהייט.

שיקט אייערע קרובים
הילף אויף פסח
— דורך —
אליהו דאגלאס
ROYAL TICKET OFFICE
153 Queen W. Ad 2047
אפיציעלער אגענט פון אלע שיפס קאמפאניעס.
שיפסקארטען, אימיגריישאן אינשורענס, סיטיזען פייפערס.
געלט געשיקט יעדען טאג־ביי־פאסט, ראדיא, קייבעל, אין אלע וועלט טיילען, אין דאלארען. ספעציעל איז עס וויכטיג פאר רוסלאנד.
שנעל, ריעל, פינקטליך.

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST.   Telephone Trinity 6830-6831
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr.
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto,
January 22nd, 1913

מיט די אויגען צו קאנאדע

די פראהיבישאן פראגע אין די פאראייניגטע שטאטען איז געווארען א זאך, וואס איז ניט אויסצושפייען און ניט ארונטערצושלינגען. אלע דארטיגע פארזוכען דורכצופירען פראהיבישאן אין דער ווירקליכקייט זענען דערוויל נאר איין גרויסער דורכפאל.

און מיר גלויבען אז אפילו פרעמיער קינג'ס געפלאנטער געזעץ, צו פארבאטען אהין דעם שנאפס־עקספארט, וועט גאנץ ווייניג העלפען צו מאכען אמעריקע ווירקליך טרוקען, ווייל דער אמעריקאנער "בוטלעגער" וועט געפינען גענוג אנדערע וועגען און מיטלען, ווי אזוי צו פארזארגען זיינע "קאסטימער" מיט שנאפס.

דאס הויבט מען שוין ענדליך אן איינצוזעהן אויך אין די פאראייניגטע שטאטען. און אין דער דאזיגער עת צרה האט מען ענדליך אנגעהויבען צו ווענדען די אויגען צו קאנאדע, ריכטיגער צו אנטאריא, און זעהן וואס עס קומט פאר ביי אונז.

אנטאריא איז אנגלא־זאקסיש, פראטעסטאנטיש און פוריטאניש, ווי עס זענען די פאראייניגטע שטאטען. און דעריבער האט מען פון גאנץ קאנאדע אויסגעקליבען אונזער פראווינץ אנטאריא, פון וועלכען מען וויל עס לערנען, צי עס איז גוט אדער שלעכט אונזער רעגירונגס־קאנטראל סיסטעם.

האנארייבל דרורי, דער געוועזענער פארמער־פראגרעסיוו פרעמיער איז געוועזען דער ערשטער וואס האט פאר דער קאנגרעס און סענאט־קאמיסיע אין וואשינגטאן, און דורך איר פאר'ן גאנצען אמעריקאנער פאלק געשילדערט די אנטאריער קאנטראל סיסטעם.

האנארייבל דרורי איז א שטארקער אנהענגער פון פראהיבישאן, און פארשטייט זיך, אז ער האט אונזער יעצטיגע סיסטעם געשילדערט מיט שווארצע פארבען. ער האט דערציילט פאר די סענאטארען, אז די רעגירונגס־קאנטראל סיסטעם איז א דורכפאל אין יעדער הינזיכט. אז עס האט פארמערט די צאל פון קרימינעלע פארברעכענס, אז עס האט פארגרעסערט די צאל פון אויטאמאביל אומגליקען, און אזוי ווייטער, ווארענענדיג אמעריקע אויסצוהיטען זיך פון אזא אומגליק.

נאך אים האט מען געהאט בדעה איינצולאדען פרעמיער פוירגוזאן, אז ער זאל געבען די צווייטע זייט פון דער מטבעה. אבער אין דער לעצטער מינוט האט מען זיך געכאפט, אז עס וועט זיין געגען די אינטערנאציאנאלע פאליטישע מנהגים, איינצולאדען א קאנאדער פרעמיער, צו קומען עדות זאגען ביי אן אונטערזוכונג. און מען האט דערוויל די איינלאדונג אפגעזאגט.

אבער די אויגען זענען דאך געווענדט צו קאנאדע. און דעריבער איז פון איין קאנגרעס־מיטגליעד, קאנגרעסמאן לינטיקום, דער פירער פון די "נאסע" עלעמענטען אין קאנגרעס, פארגעשלאגען געווארען, אז הוווער'ס פראהיבישאן קאמיסיע זאל מאכען א גענויען שטודיום אין קאנאדע גופא, און זעהן צי א סיסטעם פון רעגירונגס־קאנטראל דארף רעקאמענדירט ווערען אויפ'ן פלאץ פון דער יעצטיגער פראהיבישאן סיסטעם. איז דערוויל נאך ניט באוואוסט דער גורל פון דעם פארשלאג. אבער וועט עס אנגענומען ווערען, און וועט די אונטערזוכונג ווירקליך זיין אן אומפארטייאישע און א ריכטיגע, איז ניטא צו צווייפלען אין אירע רעזולטאטען.

קאנאדע האט אין געזעצגעבונג גענוג קאפירט פון די פאראייניגטע שטאטען, און עס וועט פאר איר גאר ניט זיין קיין שאנד, צו קאפירען פון אונז אין הלכות פראהיבישאן.

ווען איר פארט קיין ארץ ישראל

עס איז שוין פרילינג אין שטאדט, און נאך פרילינג קומט דער זומער, און מיט'ן דערנענטערען זיך פון די זומערדיגע חדשים, הויבט זיך אן דער טוריסטען־סעזאן, ווען יעדער איינער, וועלכער קען עס נאר באווייזען, לאזט זיך ארוים אביסעל אנקוקען די וועלט. קומען פרעמדע צו אונז אנקוקען קאנאדע, און די קאנאדער ווידער לאזען זיך ארוים אנקוקען אנדערע ערטער. און צווישען די קאנאדער, וועלכע פארען אנקוקען די וועלט, זענען אויך פאראן גענוג אחינו בני ישראל.

און די לעצטע ווידמען מיר אונזערע היינטיגע שורות.

אויב שוין פארען אין אויסלאנד, אויב שוין יא מטריח זיין זיך אויף יענער זייט ים, ווארום אויך ניט פארען קיין ארץ ישראל, און זעהן און אנקוקען וואס עס קומט פאר אין דער אידישער היים.

און אויב פארען קיין ארץ ישראל, זאל מען פארען לויט אזעלכע ארראנזשירונגען, אז מען זאל ווירקליך אנקוקען ארץ ישראל, און ניט פארען און צוריקקומען אויף אן אופן, ווי מען קומט צוריק אין קרילאוו'ס בארימטער מאבעל פון א מוזעאום, און מען דערקלערט, אז מען האט דעם העלפאנד ניט באמערקט.

פון דער ציוניסטישער טוריסטען ביורא אין ירושלים, האבען מיר די טעג דערהאלטען א בריעף פון דעם אנפירער פון דער ביורא, אין וועלכען ער ציט אונזער אויפמערקזאמקייט צו פאלגענדען פאקט. ער שרייבט אונז, אז עס קומען שוין אן די טוריסטען גרופען קיין ארץ ישראל, און אין יעדער גרופע זענען פאראן ווייניגסטענס פון צוואנציג ביז דרייסיג פראצענט אידען, אבער די דאזיגע אלע טוריסטען גרופען באזוכען ארץ ישראל לויט א פריער אויסגעארבייטען פלאן. וואס דאס מיינט אז זיי זעהען נאר די קריסטליכע פלעצער, אבער כמעט גאר ניט פון דעם, וואס קען באצייכענט ווערען אלס "דאס נייע אידישע ארץ ישראל". זיי טוען אלעס, שרייבט ער אונז, צו פארבינדען זיך מיט די דאזיגע אידישע טוריסטען, וועלכע זיי קענען נאר גרייכען, און ווייזען זיי חוץ די קריסטליכע מאנאסטירען אויך דאס אידישע, שטעלענדיג זיי צו דיענסט אידישע וועגוויזער און פירער, און טיילווייז געלינגט עס זיי.

און הער מ. גרינהוט בעט אונז צו העלפען אים אין דער דאזיגער אויפגאבע, און צו ציען די אויפמערקזאמקייט פון יעדען אידישען טוריסט, וואס קומט קיין ארץ ישראל צו זעהען דעם עיקר — דאס אידישע ארץ ישראל. מ. גרינהוט'ס בריעף צו אונז איז א גאנץ לאנגער, און ער קען ניט אין גאנצען ציטירט ווערען, אבער איין פאראגראף מוזען מיר דא ברענגען. ער שרייבט:

"מיר גלויבען, אז איר ווייסט גוט וועגען דעם, אז די ניט־אידישע עלעמענטען פירען אן געגען אונז א באיקאט־אגיטאציע, א באיקאט געגען דעם אידישען וועג־ווייזער, געגען דעם אידישען אויטאמאביל, געגען די אידישע געשעפטען. דער דאזיגער באיקאט, איינגעהילט אין א פאליטישען מאנטעל, איז אבער אין דער ווירקליכקייט אן עקאנאמישער, און מיר מוזען דאס באקעמפען מיט אלע מיטלען".

און דער פאראגראף מוז גוט גענומען ווערען אין באטראכט פון די אלע, וועלכע האבען בדעה צו פארען קיין ארץ ישראל אויף א באזוך.

אידישע נייעס פון יענער זייט ים

כוליגאנעס באפאלען א אידישען פראפעסאר

פון מינכען מעלדעט מען:

70 האקענקרייצלערישע סטודענטען האבען זיך אריינגעריסען אין דער אודיטאריע פון מינכענער אוניווערזיטעט, אין וועלכער עס איז פארגעקומען די יעהרליכע פארזאמלונג פון אקאדעמישען „פארעיין פאר'ן דייטשענטום אין אויסלאנד", און האבען דעמאנסטרירט געגען דעם פארזיצער פון פאראיין, פראפעסאר ניעוויאסקי, וועלכער איז א איד און מיטגליעד פון דער בייערישער פאלקס־פארטיי.

די האקענקרייצלער האבען געווארפען באליידיגענדע אויסדרוקען שרייענדיג: „אין דעם פאראיין איז נישטא קיין ארט פאר אידען!". ערשט א דאנק דער ענערגישער שטעלונג פון פראפעסאר ניעוויאסקי האבען די האקענקרייצלער געמוזט פארלאזען דעם זאל און האבען אפגעהאלטען א באזונדערע פארזאמלונג.

עס איז כאראקטעריסטיש, דאס הגם אין זאל זענען געווען אנוועזענד פיעל פראפעסארען, איז קיין איינער פון זיי ניט ארויסגעטראטען געגען דער באליידיגונג פון פראפעסאר ניעוויאסקי.

עס הויבען זיך שוין אן די נארישע און ווילדע בלום־בלבולים

פון קאוונא מעלדעט מען:

אין קאוונא איז שיער ניט פארגעקומען אן עלילת דם ביי זעהר טשיקאווע אומשטענדען: ביי דער פאמיליע קאוונער האט געדינט א דינסט מאהאנא רוזשעטשקעינע, 40 יאהר אלט. ה' קאוונער האט א קליין קינד, וואס האט ליעב צו קריכען אויפ'ן טיש און צו שטיפען ווי אלע קליינע קינדער. די טעג איז גראד ביי קאוונער'ן געווען א פרעמדער מענש און דעריבער האט ער געבעטען די דינסט ניט אריינצולאזען דאס קינד אין עס ציממער, ביז דער גאסט וועט אוועקגעהן. דוכט זיך: דאס איז גאנץ איינפאך און ניט אויפפאלענד. אבער פארווילדערוועטע פאנטאזיע פון דער דינסט האט זיך שוין עטוואס אנדערש גענומען פארשטעלען. האט זי זיך דערמאנט, אז עס איז ניט ווייט דער אידישער פסח, מסתמא ווילען ניט די עלטערען, אז דאס קינד זאל זעהן, וואס זיי טוען. איז זי אוועק און דערצעהלט איהר חשד דעם הויז וועכטער, וועלכער איז אוועק אין פאליציי באצירק.

פאליציי איז געקומען צו קאוונער'ן און זיך איבערצייגט אין דער נארישקייט פון דער גאנצער זאך, און איז אוועק, ניט מאכענדיג אפילו קיין פראטאקאל.

געדראהט א אידישען סוחר מיט טיפוס־באצילען

פון ווארשא שרייבט מען:

א געוויסער אברהם ווארשאוויאק, אן אנגעזעהענער חסידישער איד וואס איז באשעפטיגט אלס קאסיר אין אן אקציע געזעלשאפט, האט באקומען א בריעף, געצייכענט דורך דער ווארשאווער אנארכיסטען גרופע „דינאמיט", מיט אזא אינהאלט:

„ווארשאווער אנארכיסטען גרופע „דינאמיט" צו ה' אברהם ווארשאוויאק. די אנארכיסטען גרופע האט ארויפגעלעגט אויף אייך דריי טויזענט זלאטעס שטייער. אויב איהר וועט במשך פון 3 טעג ניט אנטשליסען זיך צו באצאהלען די סומע, וועט איהר ווערען אפגערוימט. מיר וועלען אייך שיקען א בריעף, וועלכער וועט זיין אנגעשטעקט מיט טיפוס־באקטעריעס".

אויב איהר האט גראד ניט קיין מזומן און איהר ווילט קרעדיט, קענען מיר אננעהמען אויך גוטע וועקסלען. מיר ראטען אייך ניט צו מעלדען דער פאליציי, אויב איהר וועט וועלען אפטאן א שטיקעל, באקומט איהר תיכף דעם בריעף מיט באקטעריעס".

דער דראהונגס בריעף איז באזארגט מיט א שטעמפעל וועלכער שטעלט פאר דעם קאפ פון א סקעלעט. אונטער'ן סקעלעט געפינען זיך צוויי אומלעזבארע אונטערשריפטען.

פיהרענדיג די אויספארשונג וועגען דער „באנדע" האט שוין די פאליציי ארעסטירט איניגע יונגעלייט, וועלכע זענען פארדעכטיגט אין אנגעהערען צו דער געהיימער אנארכיסטען באנדע.

אידישע קאמוניסטקע אנטלאפען פון קאוונער טורמע

די טעג איז פון קאוונער פרוויון־טורמע צוזאמען מיט פיער אנדערע קאמוניסטקעס אנטלאפען די באקאנטע אידישע קאמוניסטין הארדאס. זיי האבען אויסגעגראבען א דורכגאנג אונטער דער קאמער, און אויף אזא אופן ארוים פון טורמע. הארדאס איז פאר'ן משפט געווארען צום טויט פאר קאמוניסטישער טעטיגקייט, אבער דער פרעזידענט האט זי באגנאדיגט. הארדאס איז די טאכטער פון א רייכען אידישען הויזבאזיצער און מיטגליד פון דער קאוונער שטאדט־פארוואלטונג.

די פאראייניגטע קאלאניע פון „שרון"

פון אונזער ארץ ישראל קארעספאנדענט
י. ל. וואלמאן (תל־אביב).

אין דער קאלאניע רעננה איז פארגעקומען דער ערשטער „זבח־משפחה" (משפחה־מאלצייט) וואס דארף צו דינען אלס אנהויב פון א גאנצער רייהע אזעלכע מאלצייטען, וועלכע וועלען פארקומען אום יעדען ראש־חודש אין אן אנדער קאלאניע פון דעם דרום'דיגען טייל „שרון".

די אייגענטליכע „משפחה" באשטעהט פון'ם „ועד" פון יעדער קאלאניע וואו ס'ווערט געגעבען דער מאלצייט, ווי אויך די איינגעלאדענע געסט פון די אלע איבעריגע קאלאניעס פון'ם דרום'דיגען טייל „שרון". בסך־הכל ענטהאלט דער דרום'דיגער טייל „שרון" ניין פלעצער, אדער ווי זיי אליין רופען עס אן אויף העברעאיש „תשעה נקודות" (ניין פונקטען), און דאס זענען: מגדיאל, הרצליה, רעננה, כפר־סבא, עין־חי, רמתים, קרית שאול, עיר־שלום און הדר. און אזוי ווי דער „זבח־משפחה" וועט פארקומען אום יעדען ראש־חודש, הייסט עס דאס איין מאל דורך ניין חדשים וועט יעדערער פון די ניין דרום'דיגע שרון־קאלאניעס אויסקומען איינצוארדענען ביי זיך אין קאלאניע דעם „משפחה־מאלצייט".

די דאזיגע ניין קאלאניעס ווערען אנגערופען מיט'ן נאמען „דרום'דיגער שרון", כדי אפצוטיילען זיי פון תל־מאנד, „מנורה"־באדען און די אלע איבעריגע נייע ערטער וואס האלטען זיך איצטער אין בויען אויף דעם צפון'דיגען טייל פון שרון, נעהענטער שוין צו אונזערע קאלאניעס פון שומרון, ווי חדערא, גן־שמואל, בנימינה א. א. וו.

נאטירליך, דאס מיט דער „תקנה" פון דער „משפחה־מאלצייטען", איז מען ניט אויסען בלויז דעם „מאלצייט", ווארום דער עיקר געהט עס צו שאפען די „משפחה", ס'הייסט צו זאגען דאס מען וויל שאפען די פאראייניגונג פון די אלע ניין פונקטען, אז זיי זאלען זיך שפירען אלע ווי איין משפחה, און ווי ה' בונים האט זעהר געלונגען ציטירט פון דעם תלמוד: „גדולה לגימה שמקרבת את הלבבות", דער מאלצייט האט די מעלה וואס ער קען דערנעהנטערען די הערצער). און ווירקליך האט מען נעכטען אין רעננה אונטערהאנדעלט און זיך בעראטען וועגען זעהר וויכטיגע ענינים וואס זענען געמיינזאם אינטערעסאנט און וויכטיג פאר אלע ניין פונקטען. די בעראטונג האט זיך אנגעהויבען עטליכע שעה פאר'ן עסען, און עטליכע שעה נאכ'ן עסען, און אפילו די „לחיים'ס" אין מיטען עסען זענען אויך געווען „מענינו־דיומא", וועגען זאכען איבער וועלכע מען האט פריער און שפעטער זיך בעראטען.

געעפענט די בעראטונג האט דער פארשטעהער פון רעננה ה' בונים, און האט גלייך איבערגעגעבען דעם פארזיץ דעם באקאנטען עסקן און גרינדער פון מגדיאל ה' ש. זשוכאוויצקי. אויף דער טאג־ארדנונג איז געשטאנען די פראגע פון דער אינערליכער ארגאניזאציע; די פראגע פון דער געמיינזאמער „שמירה" און פארטיידיגונג אין פאל פון א נויט; די פראגע וועגען אויפפאסען די ענינים פון דער קאמוניקאציע (וועגען דעם גרויסען „כביש" וואס די רעגירונג מאכט איבער פתח־תקוה קיין קילקיליע, און וועגען די אינערליכע כבישים פון איין פונקט צום צווייטען, ווי אויך וועגען די אינערליכע טעלעפאן־פארבינדונג).

איצטער ווידער ווערט רייף די פראגע פון א בית־אריזה (פאק־קאמער). צוריק מיט זעקס יאהר — מוזט איהר וויסען — איז דער גאנצער „שרון" געווען ניט מעהר ווי א וויסטער מדבר, און די אלע אויבענדערמאנטע ניין קאלאניעס, (און א פשיטא שוין די קאלאניעס פון'ם צפון'דיגען „שרון") זענען זיי אלע ענטשטאנען אין די לעצטע פינף זעקסטהאלבען יאהר. דער איינציגער פונקט פון זיי איז כפר־סבא וואס איז געגרינדעט געווארען נאך אין יאהר 1904. דארטען אבער איז אין דער מלחמה־צייט געווען א שווערע קריעגס־פאזיציע, און די קאלאניע איז געווארען ווי אפגעמעקט פון דער ערד. אזוי דאס דער גאנצער ישוב פון שרון איז א יונגער. איצטער האבען זיך באוויזען די ערשטע בליהען פון די פרדסים אין דער גאנצער געגענד, ס'הייסט פון די יעניגע בוימער וואס זענען אין דער ערשטער צייט פארפלאנצט געווארען. אויפ'ן צווייטען יאהר וועט דער „שרון" שוין האבען זיינע ערשטע פאמעראנצען. און דעריבער מוז מען טראכטען וועגען א בשותפות'דיגער „פאק־הויז" פאר די פאמעראנצען, ווייל א מאדערנע פאק־הויז האט א גרויסע ווירקונג אויף דער קוואליטעט פון דער ארויסגעשיקטער פרוכט אויפ'ן וועלט־מארק, און דאס דעצעדירט הויפטזעכליך אויפ'ן העכערען אדער נידעריגערען פרייז פון'ם פאמעראנץ. עס איז פארשטענדליך דאס א מאדערן פאק־הויז קאן ווערען איינגעארדנעט נאר דורך בשותפות'דיגע כוחות פון אלע ניין שכונות'דיגע קאלאניעס.

ס'איז אויך אקטועל געווארען די פראגע וועגען א מיטעל־שול. אין יעדער פון די „ניין פונקטען" איז פאראן א פאלקס־שולע וואס געפינט זיך אין רשות פון הנהלה־הציונית, און ווערט אויסגעהאלטען דורכ'ן קרן־היסוד. ס'איז אבער פאראן אזעלכע עלטערען וואס ווילען זיך ניט באנוגענען מיט'ן קורס פון א פאלקס שולע פאר זייערע קינדער, און זיי שיקען זיי אין שטאדט אריין אין איינע פון די מיטעל־שולען, וואס איז פארבונדען מיט גרויסע קאסטען און איז אונבאקוועם. א חוץ דעם וואס זיי וואלטען בכלל געוואלט בעסער געבען זייערע קינדער אין א מיטעל־שולע פון א לאנדס־ווירטשאפטליכען כאראקטער, וואס ס'ענטשפרעכט מעהר זייערע פאקטישע בעדערפענישען. הכלל מען האט דערזעהן דאס דער „שרון" דארף צו האבען אן אייגענע מיטעל־שולע מיט א לאנדס־ווירטשאפטליכער פארבונג. האט מען אין דעם איצטיגען „זבח־משפחה" באהאנדעלט אויך די דאזיגע פראגע, און איידער די קאלאניעס פארשטעהער האבען אנגעהויבען ארויסצוזאגען זייערע ארגומענטען אין וועלכער פון די קאלאניעס די דאזיגע שולע דארף אויפגעבויט צו ווערען. האט ה' בונים זיך מקדים געווען, און האט ערקלעהרט דאס „רעננה" שענקט אויף דעם דאזיגען צוועק א געהעריגען פלאץ, און ער האט אויך אויסגעזוכט דאס די אייגענטימער פון „רעננה", די אמעריקאנער געזעלשאפט אחוזה א' וועט געבען צושטייער פופציג פראצענט פון דעם וואס די שולע־געביידע וועט קאסטען. ה' זשוכאוויצקי האט זיך געוויצעלט, אז מינימום וועלען זיי פארלאנגען הונדערט פראצענט. מילא — די דאזיגע שולע וועט שוין געבויט ווערען אין רעננה.

* * *

די פראגע פון א בשותפות'דיגער פארטיידיגונג איז אין שרון ניט קיין נייע זאך. דאס איז אייגענטליך איינס פון די שעהנסטע בלעטלאך אין דער געשיכטע פון דער אידישער אויפלעבונג אין ארץ־ישראל.

געווען איז עס אין „יענע טעג". היינטיגען סוף־זומער. פרייטאג נאך מיטאג האט דער גאנצער „שרון" אויפגעציטערט פון די טרויעריגע ידיעות פון ירושלים. שבת אין דער פריה האט מען באמערקט אין שכנות'דיגע אראבישע דערפער אן אונרוהיגע באוועגונג. ס'איז צוזאמענגעשטעלט געווארען א דעלעגאציע פון אלע „ניין פונקטען", וועלכע האט זיך פארגעשטעלט פאר'ן גאווערנאר אין יפו. דער גאווערנאר אליין, מר. קעמפבעל, איז געהאט געווען דאמאלס אויף אורלויב, און זיין געהילף, מר. קראסבי, האט איהם פארטרעטען. מר. קראסבי האט דער דעלעגאציע געענטפערט די באקאנטע תשובה, דאס „די רעגירונג באהערשט די סיטואציע"...

ווען די דעלעגאציע איז אהיימגעקומען איז באלד געגרינדעט געווארען א פארטיידיגונגס־קאמיטעט. ס'איז דורכגעפיהרט געווארען א שטילע מאביליזאציע פון אלע פעהיגע מאנסלייט פון אלע ניין קאלאניעס. יענע זענען צוטיילט געווארען אין באזונדערע אפטיילונגען מיט „מפקדים" (עלטסטע) געוועזענע מיליטער־לייט. ס'זענען צוטיילט געווארען פוס־געהער באזונדער און רייטער־אפטיילונגען באזונדער. דער באוואוסטער שייך אבו־קישאק האט צוגעזאגט נייטראליטעט, דעסגלייכען איז מען געווען רוהיג בנוגע די אראבער פון ביר־עדאש, מיט וועלכע זשוכאוויצקי האט נאך פאראיאהרען געהאט „כורת־ברית" געווען. די מורא איז געווען נאר בלויז מצד קילקיליע און תול־כרם, און דעריבער האט מען שבת־צו־נאכט אויסגעגראבען אקאפעס אויפ'ן פראנט פון צפון, ס'הייסט אויפ'ן וועג פון קילקיליע און תל־כרם. די פרויען מיט די קינדער פון אלע ניין קאלאניעס האט מען פארזאמעלט קיין עין־חי, דארטען איז געווען דער סאמע מיטעלפונקט פון דער פארטיידיגונג. אן אפטיילונג „רוכבי־אופנים" (וועלאסיפעדען) איז געווען צעווארפען אין אלע ניין קאלאניעס אלס פארבינדונגס־לייט פון איין פונקט צום צווייטען, און די מעהר געשיקטע פון זיי זענען ארויסגעשיקט געווארען אין אלע זייטען אלס פיקעטען־אויספארשער...

אין יעדען קאלאניע איז געווען באשטימט איהר פארטיידיגונגס־פונקט, און ביי זיי איז געווען פארגעברייט אן אויטאבאס מיט געשפאנטע פערד און וואגען.

(פארזעצונג אויף זייט 6)

זלמן רייזען וועגען דעם אידישען קולטור קאמף אין פוילען

(א געשפרעך מיט דעם מחבר פון „לעקסיקאן פון דער אידישער ליטעראטור" וועלכער איז נאר וואס געקומען קיין אמעריקע.)

פון י. פארסקי.

אויף דער שיף „אקוויטאניע" מיט וועלכער זלמן רייזען איז אנגעקומען קיין ניו־יארק קאכט און טומלט זיך. די מערסטע פאסאזשירען זענען אפילו שוין אראפ פון שיף, אבער אויפ'ן דעק זענען נאך פארבליבען די דריטע־קלאס אימיגראנטען און די טוריסטען פון אנדערע קלאסען וועמעס כשרות דארף ערשט פעסטגעשטעלט ווערען אויף „עלים איילאנד".

א געמיש פון פארשידענע שפראכען טראגט זיך איבער'ן דעק. פרייד־געשרייען פון פאמיליע־מיטגלידער, וואס האבען זיך שוין ניט געזעהן צענדליגע יארען זענען אויסגעמישט מיט אויסדרוקען פון שרעק פון די פארהאלטענע, מורא האבענדיג ניט צוריקגעשיקט ווערען פון די נאר־וואס דערגרייכטע טויערען פון „גאלדענעם לאנד".

און אט אין דעם דאזיגען קאך, האב איך געטראפען זלמן רייזען'ען שפאצירענדיג מיט א פריינט וואס איז געקומען איהם באגעגענען, און כאטש ער איז איינער פון די וואס דארף אפגעפירט ווערען אויף דעם בארימטען „טרעהרען אינזעל", כדי דארט עקזאמינירט צו ווערען, איז ער אבער גוט אויפגעלייגט און שמייכעלט א צופרידענער.

מיר האבען זיך באלד אוועקגעזעצט ביי א טישעל און רייזען האט פאר מיר גענומען שילדערן די לאגע פון דער אידישער קולטור־באוועגונג אין פוילען. איך האב ביי איהם ניט געדארפט אנווענדען די געוועהנליכע מעטאדען פון אן „אינטערוויו". איך האב פון איהם ניט געדארפט ארויסשלעפען קיין ווערטער. אדרבה, מיר האט זיך באלד אויסגעדראכט, אז איך הער א פיין דורכגעטראכטען רעפעראט וועגען דעם צושטאנד פון דער אידישער קולטור אין פוילען.

רייזען'ען איז ניט אנגעגאנגען דער גאנצער טומעל, וואס האט זיך געטראגען ארום אונז מצד די אימיגראציע אינספעקטארען און די קאנדידאטען צוריקגעשיקט צו ווערען קיין אייראפע, און שפעטער, ווען אויפ'ן שיף איז ארויפגעקומען זיין ברודער, אברהם רייזען, און אן אנדערער ברודער און א שוועסטער מיט וועלכער ער האט זיך ניט געזעהן 25 יאהר, האט ער בלויז אויף א מינוט איבערגעבראכען אונזער געשפרעך, און צוקושענדיג זיך מיט די קרובים און אפענטפערענדיג א „וואס מאכסטו זלמן?". האט ער זיך ווידער אוועקגעזעצט און האט פאר מיר פארטגעזעצט די שילדערונג פון דעם קאמף, וואס ווערט אנגעפירט אין פוילען, פאר דער אידישער קולטור.

צוזעהענדיג דאס דאזיגע בילד, איז מיר נאך קלארער געווארען זלמן רייזען'ס ווערטער: „פאר אייך אין אמעריקע וועט אודאי אויסקוקען מאדנע דער פאקט, וואס מיר אידישיסטען אין פוילען פירען אן א פארביטערטען קאמף מיט דער פוילישער רעגירונג פאר דער אנערקענונג פון די אידישע שולען און דער אידישער שפראך, אין א צייט ווען די עקאנאמישע לאגע פון די פוילישע אידען איז אזא שרעקליכע.

„מיר, די אידישע קולטור־טוער אין פוילען, האלטען אבער, אז דער קאמף פאר דער אנערקענונג פון דער אידישער שפראך און קולטור, איז גלייכצייטיג א קאמף פאר דער פארבעסערונג פון דער פאליטישער און אויך עקאנאמישער לאגע פון די אידען אין פוילען.

„מיר זעהען טאקע, אז אין די שטעדט (ווי צום ביישפיעל אין ווילנע) וואו דער קאמף פאר דער אידישער קולטור איז געווען א שטארקערער, האבען די פאליאקען זיך אויסגעלערנט צו באטראכטען די אידען אלס גלייכבארעכטיגטע, און די שטאדט־פארוואלטונג האט אפילו שוין אנערקענט די רעכט פון סובסידיעס פאר די אידישע שולען.

„עס איז ניט קיין צופאל, וואס בעת אויף אלע אנדערע געביטען מאכט די פוילישע רעגירונג כאטש געוויסע פארשפרעכונגען צו די אידען, טוט זי אפילו דאס ניט אויפ'ן קולטורעלען געביעט. דאס ווערט געטאן גאנץ באוואוסטזיניג. עס איז א רעזולטאט פון דעם פאלאניזאציע־סיסטעם, וואס די פוילישע רעגירונג ווענדעט אן אויף דעם קולטורעלען, אזוי גוט ווי אויף דעם עקאנאמישען געביעט.

„אט די פאלאניזירונג פיהלט זיך שוין היינט אין דעם אידישען לעבען אין פוילען. די גאנצע יונגע אינטעליגענץ איז אסימילירט און האט ניט קיין שום פארבינדונג מיט די אידישע מאסען. עס איז דאריבער ניט קיין צופאל, וואס אלע פירער פון די אידישע פארטייען און אינסטיטוציעס זענען עלטערע אינטעליגענטען, נאך פון אלטען דור, פון פאר דער מלחמה.

„די נייע אידישע אינטעליגענץ, ניט האבענדיג קיין ווארצלען אין די אידישע מאסען, איז אבער אויך ניט פארבונדען מיט דער אלגעמיינער פוילישער קולטור, ערשטענס דערפאר, ווייל די פאליאקען דערלאזען ניט די אידען צו פארנעמען אלגעמיין־פוילישע פאזיציעס. און צווייטענס, דערפאר ווייל די דאזיגע פאזיציעס זענען טאקע שוין פארנומען פון דער פוילישער אינטעליגענץ גופא. און אזוי שוועבען די אידישע אינטעליגענטען אין דער לופט, ניט האבענדיג וואו זיך אויסצולעבען.

„דאס וועט פארשטענדליכער מאכען מיין פריערדיגע באהויפטונג, אז אונזער קאמף פאר דער אנערקענונג פון דער אידישער שפראך און שולען איז ניט בלויז א סענטימענטאל־קולטורעלער, נאר אויך א פאליטיש־עקאנאמישער.

„ווען עס גרינדען זיך מעהר אידישע שולען, שאפט זיך א גרעסערער פעלד פאר א קאנטאקט צווישען דער אידישער אינטעליגענץ און די אידישע מאסען, אבער ווען דער גרעסטער טייל פון דער אידישער יוגענט מוז באזוכען די אלגעמיין־פוילישע שולען, ווערט ניט נאר די אינטעליגענץ נאר די גאנצע יוגענט, און דער צוקונפטיגער דור, איסמילירט און געהט אוועק פון דער אידישער קולטור און פון אידישען וועזען.

„אבער בעת מיר האבען נאך אין פוילען א גרויסע אידישע מאסע, וואס קען געוואונען ווערען פאר דער אידישער קולטור, זענען מיר ארים אין קולטורעלע פירער. מיר קוקען דאריבער מיט א געוויסער קנאה אויף אמעריקע, צוליעב דעם, וואס דא געפינט זיך אזא גרויסע צאל פון גייסטיגע פירער. מיר מוזען דאריבער זיך באמיהען צו פאראייניגען די דאזיגע כוחות. איך האלט, אז דער „אידישער וויסענשאפטליכער אינסטיטוט" האט שוין א סך אויפגעטאן אין דער דאזיגער באציהונג, אבער עס איז נאך דא א פעלד פאר ווייטערער ארבייט.

„איך בין איבערצייגט, אז די ערשטע „אידישע קולטור־קאנפערענץ אין אמעריקע", צו וועלכער איך בין איצט געקומען, וועט פיעל בייטראגען צו א קאארדינירונג פון די אידישע קולטור־כחות אין אמעריקע און אין אייראפע, וואס מיר דארפען האבען אזוי נויטיג. איך וויל האפען, אז די דאזיגע קאנפערענץ וועט זיין אן אנהויב פאר דער צוזאמענרופונג פון דעם ערשטען אלוועלטליכען צוזאמענפאהר פון אידישע שריפטשטעלער, וואס וועט פירען צו א נאהענטער צוזאמענארבייט פון אלע אונזערע כוחות, וואס איז ניט נאר נויטיג, נאר אויך מעגליך. ניט קוקענדיג אויף געוויסע געגענזאצען, וואס טיילען אונז אפ.

„דער אידישער וויסענשאפטליכער אינסטיטוט" קען דינען אלס א ביישפיעל פאר דער מעגליכקייט פון א פאראייניגונג פון אלע אידישע קולטור־קרעפטען אין דער וועלט. דער ערפאלג פון „אידישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט" איז הויפטזעכליך א רעזולטאט דערפון, וואס ער האט זיך ניט באגרעניצט אויף איין געוויסער טעריטאריע, נאר האט זיך אויסגעשפרייט אויף דער גאנצער וועלט, און האט איצט אפטיילונגען אין 18 לענדער, און נייע סעקציעס אנשטעהען איצט כמעט איבעראל, וואו עס איז נאר פאראן א אידישער ישוב.

„ביי דער געלעגענהייט וויל איך אויסדריקען מיין צופרידענהייט מיט דער וויכטיגער ארבייט, וואס די אמעריקאנער (איינשליסענדיג קאנאדע) סעקציעס פון דעם „אידישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט" טוט אויף. די אמעריקאנער סעקציע האט אונז אין ווילנע געהאלפען ניט נאר מאטעריעל נאר הויפטזעכליך אויפ'ן קולטורעלען געביעט, ארויסגעבענדיג דעם ווערטפולען „פנקס" א. א. וו.

— האט רייזען פארענדיגט.

זלמן רייזען האט אויף זיין וועג קיין אמעריקע זיך געזעהן אין בערלין מיט דעם בארימטען אידישען געלערנטען און היסטאריקער פראפ. ש. דובנאוו. דובנאוו, דערציילט רייזען, פארענדיגט איצט זיין לעבענס־ווערק דעם לעצטען באנד פון דער „געשיכטע פון די אידען אין רוסלאנד און פוילען". צו זיין 70־טען געבורטסטאג, וואס וועט אין גיכען געפייערט ווערען, וועט דער „אידישער וויסענשאפטליכער אינסטיטוט" ארויסגעבען דובנאוו'ס נאר־וואס פארענדיגט ווערק „די געשיכטע פון חסידיזם". דובנאוו האט דורך זלמן רייזען'ען געשיקט ווארעמע גרוסען צו דער ערשטער אידישער קולטור־קאנפערענץ אין אמעריקע, וווינשענדיג, אז די דאזיגע קאנפערענץ זאל זיין דער אנפאנג פאר אן אלוועלטליכען אידישען קולטור קאנגרעס.

(„איטא")

אין דער וועלט פון טעאטער און מאוויס

דער „אהל" טעאטער אין א"י

(פון אונזער ארץ ישראל מיטארבייטער)
ג. טאלפיר

פאר די לעצטע פאר יאהרען, איז דער דראנג צו אן אייגענער קינסטלערישער יצירה ביי אונז גרויס געווארען, און דער טעאטער איז געווארען דער מיטעל־פונקט פון אונזער גייסטיג־קינסטלערישעם לעבען, האט זיך לאנגזאם פון א קליינער טעאטער־סטודיע, וועלכע איז געשאפען געווארען אין תל אביב, ענטוויקעלט אן ערנסטער טעאטער.

פאר פינף יאהרען האבען זיך ארום דעם יונגען רעזשיסער, "משה הלוי, וועלכער איז געקומען אלס געוועזענער חבר פון דער "הבימה" אין מאסקווע, געזאמעלט חלוצים. מען האט געשאפען א סטודיע.

שווער איז געווען די ארבייט, ווייל ביי טאג האט מען געמוזט שווער פיזיש ארבייטען. נאר די נעכט זענען פארבליבען פאר קינסטלערישער אויסבילדונג. אין א לאנגזאמער שווערער טאג־טעגליכער אנשטרענגונג האט זיך ארויסקריסטאליזירט א יונגער טעאטער. זייער היילינגסטער ציעל איז געווען צו שאפען א ספעציפישען העברעאישען טעאטער, וועלכער זאל טראגען דעם כאראקטער פון דער נייער ארץ ישראל ווירקליכקייט.

זיי האבען פארשטאנען אז די שאפונג פון א טעאטער איז ניט אבהענגיג פון אויסערליכע פאקטארען נאר פון דער שאפונגס קראפט, וועלכע פארבינדט דעם יוצר מיט דער גאנצער סביבה. די געזעלשאפטליכע און די גייסטיגע. מען מוז אויך קענען קוקען אויף דער נייער נאטור, אין וועלכער מיר לעבען און אויפנעהמען איהרע ספעציפישע אויסדריקע אין קאליר און מאטעריאל. מען מוז אויך זוכען די נייע טעאטראלע יסודות, וואס זאלען אויסדריקען דעם געניוס פון דעם אידישען גייסט. ווייל דער עיקר פון דעם טעאטער איז צו פארוואונדערען דעם פובליקום, ניט ווירקען אויף זיין שכל נאר אויף זיין פאנטאזיע.

אין א גרויסער מאס איז עס געלונגען דעם "אהל" מיט איינטע כחות צו שאפען נייע ווערטען אין אונזער טעאטער. ער האט די פיעסע אוועקגעשטעלט אויף נייע טעאטראלע יסודות, בעיקר קאלאריסטיש. צו דעם צוועק האט ער זיך באנוצט מיט פארשידענארטיגע מיטלען און עס איז איהם געלונגען זיך אנצואייניגען דעם גרויסען אוצר פון קאלאריסטיק, וואס געפינט זיך אין אונזער לאנד. גרויס איז די השפעה פון דער נאטור אויף די פארבען־צוזאמענזעצונג פון די דעקאראציעס, גרים און קאסטיומען. נאך נאך גרעסער איז די השפעה פון דעם ספעציפישען לעבען פון אונזערע שכנים און ספעציעל די תימנים.

ביי זיי האט דער רעזשיסאר געזוכט א פראטאטיפ פאר זיינע טעאטראלע פערזענליכקייטען. עס איז איהם טאקע געלונגען צו שאפען נייע פארמען פאר זיינע קינסטלערישע באשטרעבונגען און אוועקשטעלען דעם טעאטער אויף גאנץ אנדערע יסודות. דאס ארץ ישראל'דיגע לעבען מיט זיין אויסדרוק, בעדואינער, פאלאכען, תימנים — האט איהם אין א גרויסער מאס געוויזען דעם וועג צו נייער טעאטראלער קאלאריסטיק און פארם. עס איז איהם געלונגען צו באהערשען די נייע וועלט פון פארבען און פארם, וועלכע געפינען זיך אין אונזער לעבען.

אין דער ריכטונג האט דער "אהל" א סך אויפגעטאן. ער האט זיך באפרייט פון דעם אייראפייאישען טעאטער און פון זיין נאטוראליסטישער עסטעטיזאציע און געשאפען אן אייגענע טעאטראלע אנשויאונג, וואס באנוצט זיך מיט גאר נייע טעאטער פארמען.

דא ליגט אויך דער שטאלץ פון דעם "אהל", ווייל עס איהם געלונגען אויסנוצען די נייע עלעמענטען, וועלכע געפינען זיך אין לאנד פאר זיין קינסטלערישער ארבייט.

ער האט צוגעפאסט די פיעסע צו דער רייכער קאלאריסטיק.

פון דעם קליינעם, באשיידענעם צריף, וועלכער שטעהט ביים סאמע ברעג ים אין תל אביב, און איז באקאנט אין גאנצען לאנד מיט דעם קורצען נאמען "אהל", איז ארויס אין אונזער וועלט א גאנץ נייע קינסטלערישע שאפונג.

צווישען די פיער גרעסערע אויפפיהרונגען, וואס ער האט געוויזען אין די פאר יאהרען מוז מען אונטערשיידען צווישען די צוויי ערשטע "נשפי פרץ" און דיינים (פישער) פון הייערמאנס, וועלכע טראגען דעם כאראקטער פון א סטודיע, און צווישען די צוויי לעצטע אויפפיהרונגען פונ'ם תנכ'ישען לעבען "יעקב ורחל" און "ירמיהו". דער אונטערשייד איז קאלאסאל גרויס און באווייזט נאר ווי שנעל עס איז די ענטוויקלונג פון דעם טעאטער.

די "נשפי פרץ" זיינען קליינע פרץ דערצעהלונגען, וועלכע ווען האט אינסצעניזירט. שוין דא באווייזט זיך די אייגענטימליכע אויפפאסונג פון דעם רעזשיסאר. הגם דא ווירקט זעהר שטארק די מוזיק פון דעם קאמפאזיטאר ענגעל ז"ל, וועלכער העלפט מיט אויסצודריקען די אינערליכע עקספרעסיע און באצויבערט מיט א נייער סימפאניע פון קלאנגען.

דאס איז געווען דער ערשטער אויפטריט. גאנץ אנדערש ווירקען שוין די "דיינים". די פיעסע באהאנדעלט דאס לעבען פון די פישער אין צפון אייראפא און זייער ביטערען קאמף. דער אינהאלט פון דער פיעסע איז ריין סאציאל, און דאס ממשות'דיגע לעבען אין זיין גרויזאמקייט פיהלט אויס דעם גאנצען טעאטער. פאר דעם איז די גאנצע אויפפיהרונג געבויט אויף לעבענס־נאטוראליזם. נאר דער פראלאג מיט זיין ספעציפישען ריטם און זיין אלעגאריע ברענגט אריין א טאן פון העכערער קראפט. אימפאזאנט ווירקען די קאלעקטיווע סצענעס. ווייל זיי דערפילען דעם טעאטער מיט א יונגען לעבענס מוט. פאר דעם טאקע ווירקען די קאלעקטיווע סצענעס מיט זייער ריטם.

די צוויי אויפפיהרונגען זענען, ווי א באנגענייש פון דער קראפט, וואס וועט שטראהלען אויף אונזער לעבען. ער האט זיך פארבונדען מיט דער גרויסער היסטארישער עפאכע פון אונזער נאציאנאלען שאפען אין אייגענעם לאנד, מיט דער עפאכע, וועלכע איז אין דעם לאנגען גלות אויסגעוואקסען אין דער פאלקס פאנטאזיע צו א מיטאלאגיע.

פארשטעהט זיך אז דער "אהל" האט געמוזט זוכען אן אייגענעם וועג צו דער גרויסער העלדען עפאכע. ער האט זי טאקי געפונען. עס איז איהם געלונגען אויפצולעבען די גרויסע שטאלצע העלדען אין ראמען פון טעאטראלער אויפפיהרונג. ער האט די עפאכע באלויכטען מיט א גאנץ נייע ליכט און זי אויפגעלעבט אין גאנץ נייע פארבען.

זיי זענען אונז א סך נעהענטער געווארען, ווייל זיי זענען א טייל פון אונזער אלטעגליכען לעבען און פון אונזערע גרויסע נאציאנאלע באשטרעבונגען.

דאס וויכטיגסטע: דער "אהל" האט געוואוסט אויסצונוצען דעם רייכען עטנאגראפישען שטאף וואס געפינט זיך צווישען אונזערע שכנים אין מדבר, אין דער שטאדט און אין דארף.

אז ער האט זיך גענומען אויפפיהרען "יעקב ורחל" זיינען אלע חברים געפאהרען אין מדבר פון באר שבע זיך צו צוקוקען צו דעם פרימיטיווען לעבען פון די בעדואינער און צו זייערע "פאנטאזיעס" (ארא־בישע שפילען). די רייזע איז ניט געווען אומזיסט. זיי האבען מיט זיך געבראכט א גאנץ נייעם מאטעריאל, וועלכען זיי האבען אויסגענוצט פאר זייער אויפפיהרונג.

דאס ערשטע מאהל האט דער "אהל" פארווירקליכט נייע קאלאריסטיק. פארמען, ניט איינמאל ביז צו א גראטעסקא, וואס טראגט דעם כאראקטער פון ווייטע מזרח־מדבריות. מען האט זיך צוגעוואוינט זעהן יעקב ולבן אין גאנץ נייער אויפפאסונג, וואס האט אין זיך פון דער פארם און פארבען פאנטאזיע — דאס האבען זיי מיט זיך געבראכט פון דעם מדבר. "יעקב ורחל" איז געווען דער ערשטער אנזאג פון די נייע יסודות, וועלכע ער האט אנטדעקט און נאך ווייטער אנטוויקעלט און פארפאלקאמט אין "ירמיהו" דעם שטאלץ פון דעם טעאטער. ווייל "ירמיהו" פון סטעפאן צוויוויג, הגם ער איז געווען בעארבייט און צוגעפאסט צו אונזערע גרויסע נאציאנאלע באשטרעבונגען, איז פונ'ם ריין קינסטלערישען שטאנדפונקט א גרויסער דערפאלג. עס איז געלונגען דעם רעזשיסער מיט הילפע פון דעם גאנצען קאלעקטיוו צו שאפען א גרויס היסטאריש בילד.

דאס וויכטיגסטע איז די קינסטלערישע בעארבייטונג און אויפבוי פון אלע בילדער, וועלכע גיבען אונז אן איבערבליק איבער דעם ירושלים'ער לעבען אין אלע זיינע תקופות פאר דעם חורבן, דעם חורבן גופא און גלות בבל.

הגם דער שפיעל איז אויפגעבויט אויף קאלעקטיווע פרינציפען, וועלכע שטערען ניט איינמאל דעם טעאטער און ספעציעל דעם שוישפילער אין זיין אינדיווידועלער ענטוויקלונג, זיינען די דריי וויכטיגסטע פערזענליכקייטען ווי ירמיהו, צדקיהו און חנניה, נביא השקר, אויסגעבויט מיט גרויסען קינסטלערישען געפיהל.

די גאנצע אויפפיהרונג איז געבויט אויף מזרחישע עלעמענטען, וועלכע האבען אין זיך א סך פייערדיגע קאלאריסטיק וואס ווירקט זעהר שטארק. אינטערעסאנט זענען די דעקאראציעס, די קאסטיומען און דער גרים. מען זעהט באלד אז דא האט מען געריסען מיט דער אייראפעאישער טראדיציע.

אזוי שפיעלט שוין היינט דער "אהל" א גרויסע ראלע אין דעם קינסטלערישען לעבען. און "ירמיהו" איז היינט נאר דער ערשטער טייל פון דער גרויסער טרילאגיע, וועלכע דער טעאטער גרייט צו. עס וועלען נאך קומען "שבתי צבי". די גרויסע משיח'שע עפאכע אין פאלק, וואס זוכט א וועג צו דערלעזונג און א פיעסע פונ'ם ארץ ישראל'דיגען לעבען. דער מאמענט פון גאולה און פון גרויסען אויפבוי אין ארץ ישראל.

פאול מוני (מוני ווייזענפריינד) אין איינער פון זיינע ראליען פון די "סעווען פעיסעס". וואס ווערט געזעהן דאנערשטאג און שבת אין דאטשעס טעאטער.

דריי געסט אין סטענדערד טעאטער

די באזוכער פון סטענדערד טעאטער קומענדען פרייטאג און שבת, וועלען זעהן דריי באליעבטע נייע געסט, וועלכע וועלען אויפטרעטען צוזאמען אין איין פיעסע.

די געסט זיינען, דער באליעבטער ראמאנטישער שוישפיעלער סעמיועל גאלדענבורג, וועלכער טרעט אויף אין זיין סוקסעס פיעסע "געגנבנטע ליעבע", צוזאמען מיט די צוויי יונגע שוישפילער פלארענס וויס און משה אוישער.

סעמיועל גאלדינבורג

עס איז איבעריג צו זאגען, אז דאס וועט זיין א יום־טובדיגע פ ארשטעלונג, און אז די טעאטער באזוכער וועלען געניסען פרעהליכע פארשטעלונגען.

סעמיועל גאלדענבורג איז שוין א לאנגע צייט ניט געוועזען אין טאראנטא, און ביי זיין איצטיגען אויפטריט ווערען ערווארטעט אלע זיינע פריינט.

שיקט אייערע קרובים באצייטענס
הילף אויף פסח
קומט אדער טעלעפאנירט אייער ארדער
— צו —
חפצ"ס שיפסקאנטאר
DOMINION TICKET OFFICE
(עדלייד 5971)
143 קווין סט. וועסט
אמעריקאנער דאלארען געצאלט איבעראל.
געלט געשיקט 2 מאל טעגליך.
בילינע רעיטס.
שיפסקארטען, בירגער־פאפירען, אינשורענס. 13 יאר אין ביזנעס.

מארגען דער דאפעל־טער עהרען אווענט

מארגען אווענט, קומט פאר דער דאפעלטער עהרען אווענט פון די צוויי שוישפילער יצחק פישעלעוויטש און אייב צוויג, וועלכע טרעטען אויף אין דער קאמעדיע "דער גאליציאנער חזן".

י. פישעלעוויטש.

ביידע שוישפילער זענען גוט באקאנט צו די היגע טעאטער געהער. און ניט אכטענדיג וואס עס איז שוין איבער נאך ערעב יום טוב, ווערט דאך ערווארט, אז דער טעאטער זאל זיין איבערפולט.

אן עהרען אווענט פאר א שוישפיעלער איז זיין יום טוב צו וועלכען ער גרייט זיך א גאנצען סעזאן, בפרט ווען מארגען איז א דאפעלטער יום טוב.

א. צוויג

ביידע שוישפילער האבען כשר פארדיענט, אז דער טעאטער זאל זיין איבערפולט.

זונטאג לעצטער קאנצערט אין קאמיוניטי האוז

קומענדען זונטאג 8.30 אווענט, וועט אין קאמיוניטי האוז, אויף 44 סט. דזשארדזש סטריט (אריינגאנג דורך ראסעל סטריט) פארקומען דער לעצטער קאנצערט פון דער סעריע קאנצערטען וואס זענען דארטען געגעבען געווארען אין פארלויף פון דעם היינטיגען ווינטער.

דער מוזיקאלישער פראגראם וועט אויסגעפילט ווערען פון מאדאם דזשין דוזא, סאפראנא, עללען בוירט בארטאן, און רעגינאלד גארען, פיאניסט.

יעדער איינער איז ווילקאמען.

אידען באיקאטירען א טעאטער

פון בוראפעסט מעלדעט מען:

פאר עטליכע וואכען האט זיך דא געשמד'ט דער ארטיסט קאלמאן ראזשאהעני פון נאציאנאל טעאטער. אין צוזאמענהאנג דערמיט זיינען זיינע גאסטראלען אין טעאטער באיקאטירט געווארען דורך די אידען, וועלכע בילדען די מערהייט פון פובליקום פון דעם טעאטער. די דירעקציע פון טהעאטער האט בעקומען צאהלרייכע אנאנימע בריעף, אין וועלכע פארשידענע בעזוכער האבען מיטגעטיילט דאס זיי וועלען אזוי לאנג ניט קומען אין טעאטער, ווי לאנג עס וועט דארט ארויסטרעטען דער געשמד'טער ארטיסט.

אלס דער רעזולטאט פון דעם באיקאט איז ראזשאהעני בעזייטיגט געווארען און דאס אידישע פובליקום בעזוכט ווידער נארמאל דאס טעאטער.

וועראַ גארדאן און דזשיי. סידני אין דעם בילד קאהאנס און קעלים אין סקאטלאנד אין אימפעריאל טעאטער

היינטיגע וואך אין די טעאטער

אפטאון טעאטער

דאס בילד וואס ווערט היינטיגע וואך געוויזען אין אפטאון טעאטער, רופט זיך "סאראה און זוהן", פיטשורענדיג מיס רוטה טשעטערסאן, פרעדריק מארטש, און א צאהל אנדערע פאפולערע מאווי אקטיארען. עס איז א בילד וואס מאכט יעדע פרוי וועלכע געהט עס זעהן שטאלץ אויף זיך אליין. עס איז די זעלבע אקטריסע פון "צוויבערענדע זינגער" און "מאדאם עקס" וועלכע טרעט אויף אין דעם דאזיגען בילד און מאכט פון דעם א וואונדערבארען דערפאלג.

א חוץ דעם איז אויך פאראן א מוזיקאלע סעלעקציע, מיט דעם אפטאון סימפאני ארקעסטער. עס איז אויך פאראן א סטיידזש פראגראם, וואס רופט זיך "דער בעטלער פון סיאם", פיטשורענדיג בארים וואלקאף, דזשין העמסווארט און די אפטאון מיידלאך.

עס איז א דזשין ארטור פרעזענטיישאן.

אימפיריעל טעאטער

א בילד וועלכעס רופט ארויס דעם הארציגסטען געלעכטער ביי אלע אנוועזענדע, ווערט היינטיגע וואך געוויזען אין אימפעריעל טעאטער (געוועזענער פענטיידזשעס טעאטער). דאס איז איינע פון די באריהמטע בילדער פון דער סעריע "די קאהענס און די קעלים", פיטשורענדיג די אידישע אקטיארען: דזשארדזש סידני, ווערא גארדאן און דעם באריהמטען קאמיקער טשארלי מוררי.

דאס בילד וואס ווערט היינטיגע וואך געוויזען רופט זיך "די קאהענס און די קעלים אין שאטלאנד". עס איז אן איינגאנצען ריידענדיגע קאמעדיע וועלכעס איבערטרעפט אין הומאר אלע פריהערדיגע. א בילד וואס איז באזונדערס אינטערעסאנט פאר דעם אידישען טעאטער געהער, ווייל עס פארמאגט ספעציפיש אידישען הומאר אין זיך. דער עולם קייכט פשוט פון געלעכטער, ווען טשארלי מוררי און דזש. סידני באווייזען זיך אויפ'ן סקרין.

פון דעם נאמען וואס דאס בילד טראגט איז לייכט צו פארשטעהן איהר כאראקטער. די מעשה שפילט זיך אפ נאטירליך אין שאטלאנד, וואו דער איד דזשאורדזש סידני פיהלט זיך אזוי ווי א פיש אויף דער יבשה...

אויסער דעם איז אויך פאראן א וואונדערבאר אר. קעי. א. וואדעוויל פראגראם פון פינף אויסגעצייכענטע אקטען, איינשליסענדיג דעם באריהמטען הומאריסט דזשא לאורי דזשוניאר; מאריא רע קאמיא, רויזמאנס אלא באמאניאטס, שודעוודים רעוויו און אנדערע אקטען.

עס איז אויך פאראן א נייעם פיטשור און אויך א קליינע ריידענדיגע קאמעדיע און אנדערעס.

שעים טעאטער

דער ריווירא, קיט ארפיום פראגראם פון ערשט קלאסיגען וואדעוויל, וואס ווערט געפיטשורט היינטיגע וואך אין שעים טעאטער, איז דער אויסשטייענדער פיטשור פון דעם גאנצען פראגראם היינטיגע וואך אין שעים היפאדראם טעאטער. ערשט קלאסיגע וואדעוויל אקטיארען, ווערען געזעהן און געהערט. אזעלכע זענען פאראן למשל לולו מעקאנעל, וועלכער ווערט געזעהן אין א נומער וואס רופט זיך "א שטיקעל נעים"; פרענק דע ווא מיט דזשיימס שטיינער האבען א נומער פון געזאנג און פיאנא; עס איז אויך פאראן א געזאנגס נומער וואס רופט זיך "געזאנג און סטעפס". עס ווערט געזונגען פון סטעפאנאוו און קא. א חוץ דעם זענען פאראן נאך פינף אקטען, און א ריידענדיגע קאמעדיע און אויך אנדערע אטרעקשאנס.

דער סקרין־פיטשער איז אויך זעהר געלונגען. דאס בילד וואס ווערט געוויזען רופט זיך "לעטס גאו פלייסעס", פיטשורענדיג דזשאזעף וואגסטאף, לאלא לעין, טעראן לינן און פרענק רידשארסאן.

לאוס טעאטער

"א פרוי צום ליעבען" איז דער נאמען פונ'ם בילד וואס ווערט היינטיגע וואך געוויזען אין לאוס טעאטער. וויליאם בעניקי און עדווארד ג. ראבינסאן זענען די הויפט פיטשורס פונ'ם בילד.

עס איז גאנץ לייכט צו אנשטויסען זיך אז עס איז א ראמאנטיש בילד מיט א פלאמענדער ליעבעס איבערלעבונג. וועלכעס מאכט דעם בילד זעהר אינטערעסאנט.

אויסער דעם איז אויך פאראן א פראגראם פון פינף וואדעוויל אקטען וועלכע זענען זעהר געלונגען היינטיגע וואך. דערצו איז אויך פאראן א ריידענדיגע קאמעדיע, אויך א נייעס־פיטשור און אנדערע אטרעקשאנס.

ליבערטי טעאטער

היינט און מארגען ווערט אין ליבערטי טעאטער געוויזען א בילד וואס רופט זיך מיט'ן נאמען "פלאיט".

דאס דאזיגע בילד ווערט באטראכט אלס די גרעסטע סענזאציע פון בראדוויי אין פארלויף פון היינטיגס יאהר. עס איז רייך מיט אינטערעסאנטע פאסירונגען און עס איז אויך פארבונדען מיט א שפאנענדער ראמאנטישער געשיכטע, וועלכעס לאזט איבער א וואונדערבארען איינדרוק.

דאס איז א הונדערט פראצענטיגע ריידענדיגע בילד. דערצו זענען אויך פאראן אנדערע אינטערעסאנטע אטרעקשאנס ווי למשל א ריידענדיגע קאמעדיע, נייעס־בילדער און אנדערעס.

גארדען טעאטער

אין גארדען טעאטער ווערט היינט און מארגען געוויזען א הונדערט פראצענטיגע ריידענדיגע בילד מיט'ן נאמען "בראדוויי". עס איז א בילד פון געזאנג, טענץ, "פעפ" און א סך לעבען.

עס איז א מיליאן דאלאר בילד. און אין פארלויף פון ער צייט וואס עס איז געוויזען געווארען האט זיך עס ארויסגעוויזען צו זיין א געוואלדיג גרויסער דערפאלג. אין דעם בילד דערקענט איהר דאס אמת'ע לעבען פון בראדוויי, איבערהויפט פון דעם בראדווייער נאכט לעבען.

דאנערשטאג, פרייטאג און שבת, ווערט געוויזען אן אנדער בילד מיט'ן נאמען "טיעף ביז דער הויט". מאנטע בלו, בעטי קאמפסאן און דאס וואונדער קינד, דייווי ליע, ווערען אין דעם בילד געפיטשורט. עס איז אויך פאראן א ריידענדיגע קאמעדיע און אנדערע אטרעקשאנס.

דאטשעס טעאטער

א בילד פון געלעכטער און הומאר ווערט היינט און מארגען געוויזען אין דאטשעס טעאטער. דאס בילד רופט זיך "די קאק־איד וואירלד", פיטשורענדיג דזשין בערי, ערמאנד לאו, וויקטאר מעקלעגלין, לילי דאמיטרא און אנדערע.

עס איז א הומאריסטיש בילד פון מיליטערישען לעבען, און ווען דאס בילד איז צום ערשטען מאל געוויזען געווארען אין ראקסי טעאטער אין ניו יארק, זענען געקומען 75 טויזענט מענשען צו זעהן עס.

דאנערשטאג, פרייטאג און שבת ווערט אינ'ם זעלבען טעאטער געוויזען דאס באריהמטע בילד "סעווען פייסעס" (זיבען פנים'ער) פון דעם אנערקענטען אידישען אקטיאר מוני ווייזענפריינד אדער ווי ער רופט זיך אויף דער ענגלישער ביהנע אלס פאול מוני.

דאס בילד האט זיך ארויסגעוויזען צו זיין א גרויסער דערפאלג. פון דעם ערשטען טאג וואס עס איז פראדוצירט געווארען.

דזשעק ארטור, וועלכער איז פארבונדען מיט דעם אפטאון טעאטער, איז אויך באשטימט געווארען אלס סופערוויזער פון דעם אימפיריאל טעאטער געוועזענע פענטיידזשעס. ער איז איצט פאראנטווארטליך פאר דער ביהנע און דעם טעאטער.

אברהמל'ע סינגער

פון בן יעקב.

די קיעווער שוהל מיטגליעדער זענען צופרידען וואס זיי האבען געהאט דעם כבוד פארצושטעלען פאר די טאראנטאר אידען א נייעם אויפגעהענדען שטערען אין דער חזנישער וועלט. מיר מיינען דא דעם ניו יארקער חזן אברהמל'ע סינגער וואס האט ביי זיי געדאווענט פ' תשא און איז אויפגענומען געווארען פון די מתפללים מיט דער גרעסטער באגייסטערונג.

אבוואהל חזן סינגער איז א טאראנטאר פון זיין קינדהייט אן, און האט מיט יאהרען צוריק שוין דא געדאווענט, האט אבער חזן סינגער נאך זיין פארלאזען טאראנטא שטודירט און זיך פארפאלקאמט. זיין לירישע טענאר שטים איז ליכטיג העל. די העכסטע טענער קומען ארויס ריין און מיט א פיינע לאשטשענדע וויבראציע, זיין קאלאראטור איז א "טריל" פאר די צוהערער.

חזן סינגער האט מיט זיין דאווענען באוויזען אז ער איז א קינסטלער פון ערשטען ראנג, און מען מעג פאררעכענט ווערען אין דער רייהע פון די גרויסע חזנים.

דעם שרייבער פון די שורות איז אויסגעקומען צו הערען פארשיעדענע מיינונגען פון די מתפללים און פון מנגנים און קריטיקער, וואס האבען חזן סינגער'ן פארגליכען צו באוואוסטע חזנים וואס האבען געדאווענט אין טאראנטא — אבער אלע זיינען געווען איינשטימיג אז חזן סינגער איז א נייע בעדייטענדע חזניש'ע קראפט און איז אויך אן אייגענארטיגער קינסטלער. ער זאגט ניט קיין אויסגעלערענטע רעטשטאטיוון, קען גוט פירוש המילות און איז געבענשט מיט א קאלירייכע פאנטאזיע און הארציגע פליסענדע מעלאדיען צו אימפראוויזירען און מארעלירען און דאך צוריקקומען צום נוסח התפלה.

זונטאג אין אווענט איז אין דער זעלבער שוהל פארגעקומען א קאנצערט מיט א מערב דאווענען, און דער "מעריב" האט שטארק אויסגענומען אבער די גרעסטע

חזן אברהמעלע זינגער

אוואציעס האבען ארויסגערופען די נומערען פון קאנצערט טייל. דער חזן האט זיך ניט געלאזט בעטען און געזונגען א סך נומערען.

חזן אברהמ'לע סינגערס אויפטריט אין טאראנטא איז געווען אונטער דעם מענערדזשמענט פון א. כ. צימערמאן.

דירעקציע וויל ניט גע־בען הויז פאר ‚הבימה' פארשטעלונג

ווארשא (איטא).

די דירעקציע פון ווארשאווער אפערע הויז האט אפגעזאגט די בקשה פון דער פארשטייער "הבימה", וועלכע געפינט זיך איצט דא, איהר צו ערלויבען צו געבען אין פארשטעלונג אין דער אפערא הויז.

דער דאזיגער אפזאג איז גענומען געווארען ניט קוקענדיג אויף דעם, וואס אנדערע גאסטראל קאמפאניעס האבען יא געקראגען די ערלויבענים צו שפילען אין דער אפערא הויז.

וואס צו טאן פאר
אייער קינדס קאלד

ווען דער קאלד איז אינ'ם קינד'ס קאפ קענט איהר מאכען זיין אטעמען לייכטער דורך אריינגיסען עטליכע טראפענס פונ'ם פליסיגען אלבאלין אין זיינע נאזלעכלאך עטליכע מאל א טאג. אבער כדי צו פארטרייבען אין גאנצען דעם קאלד, האלט איס ווארים און מאכט זיינע באועלס זיך באוועגען פריי. פאר דיזען צוועק ראטען דאקטוירים פלעטשערס קאסטאריא, צוליעב דעם ריינעם ווערדזשעטייבעל און צוליעב דער אונשעדליכקייט פון דעם. עס ווירקט אזוי שנעל אזוי ווי קאסטאר אויל און עס מאכט ניט קראנק אדער שלעכט פילען. מיליאנען מוטערס ווייסען ווי אזוי ליכט קאסטאריא ווינט אייז שרייענדיגע, נערוועזע קינדער צום שלאפען; ווי שנעל עס היילט אויס אזעלכע פשוטע קראנקהייטען, ווי גאז, קאליק, פארשטאפונג, דייערע און ד. גל. כדי צו באשיצען אייך פון נאכמאכונגען, איז די פלעטשער חתימה אויף יעדען פלעשעל פון עכטען קאסטאריא.

די פאראייניגטע קאלאניע

(פארזעצונג פון פיידוש 4)

כדי אז מען זאל אין יעדער מינוט קענען איבערוואַרפען די ,,קרעפטען'' פון אלע פונקטען דארטען אהין וואו ס'וועט פארקומען דער אנגריף. ס'איז אויך פארגעברייט געווארען אויף שנעל א מעדיציניש־סאַניטארע אפטיילונג מיט אלע נויטיגע באנדאזש־מאטעריאלען. די גאנצע פארטיידיגונג האט זיך געפונען אונטער דער אויבערקאמאנדא פון דריי פערזאן, פון וועלכע צוויי זענען געווען אמאל דייטשע קריגעס־אָפיציערען.

זונטאג פריה זענען אנגעקומען מוראדיגע ידיעות, מען האט דערהערט די געשיכטע פון תלפיות, מוצא און חברון. פון תול־כרם איז אנגעקומען א ידיעה וועגען א גרויסער אראבישער מאניפעסטאציע געגען דער רעגירונג. און דארטען האט דער גאווערנאר זיך געזאלט אויסדריקען: צו וואס זענען דא די דעמאנסטראציעס — איהר האט דאך די אידישע קאלאניעס...

ווידער איז אוועק א דעלעגאציע מיט ה' זשוכאוויצקי אין דער שפיץ צום גאווערנאר קיין יפו. ס'איז אבער דאמאלס שוין אונמעגליך געווען אנצוקומען צו איהם, און נאר בדרך נס איז געלונגען דעם שאפער זיך ארויסצובאקומען פון דעם צעווילדעוועטען המון אראבער, און צו ראטעווען זיך מיט די דעלעגאציע מיטגלידער, אריינלויפענדיג שנעל קיין תל־אביב. אין תל־אביב האבען מענשען געראטען זשוכאוויצקי'ן מיט זיינע חברים בעסער צו פארבלייבען אין תל־אביב, מחמת דעם וואס זייער וועג צוריק צום ,,שרון'' איז אין דער גרעסטער סכנה. זיי זיי האבען דערפון אפילו ניט געוואלט הערען, און מיט א שנעלקייט פון הונדערט קילאמעטער פער שטונדע האט דער בראווער שאפער זיי צוריק־געשטעלט אויף זייער פלאץ.

ווען זיי זענען אנגעקומען האבען זיי געטראפען דעם לאגער פולשטענדיג צוגעגרייט צו דער פארטיידיגונג. פון תול־כרם און קילקיליע האט זיך אונטער דער השפעה פון די מופטי'ס שלוחים, געלאזט צו די אידישע שרון־קאלאניעס א צעווילדעוועטער המון צוויי טויזענט אראבער באוואפענטע טיילווייז מיט ביקסען און טיילווייז מיט לאנגע מעסער און דרענגער. די אידישע פארטיידיגער האבען מיט דער גרעסטער קאלטבלוטיגקייט פארנומען זייערע פאסטענס. די שטימונג איז געווען אן ערנסטע, אבער דאך איז קיינער ניט געווען נידערגעשלאגען, קיין איין פרוי האט ניט געוויינט, אין געגענטייל, איינע א פרוי פון מגדיאל, א געוועזענע קרעמערין פון די ווארשעווער נאלעווקעס, געזעגענענדיג זיך מיט איהר מאן און זוהן האט צו זיי געזאגט: יעצט געהערט איהר ביידע ניט צו מיר נאר צום כלל־ישראל, געהט און זייט ,,מקדש־השם'', און גאט זאל אייך שיצען...

א גאנצע נאכט כמעט האט מען געווארט אויפ'ן אנגריף. נאר ארום פינף פארטאג האבען די פיקעטען געמאלדען דאס פון מיטען וועג האט דער צעווילדעוועטער המון זיך צוריקגעקעהרט צוריק אהיים. און ווען ס'איז טאג געווארען האבען עטליכע ,,היימישע'' אראבער פון ביר־עדאש דערצעהלט, דאס דער המון וואס האט געזאלט אנגרייפען האט אויפ'ן וועג באקומען א ידיעה פון זיינע ,,נאָענטע'' דאס די אידישע נייע קאלאניעס פון שרון זענען פאראייניגט און זענען געהעריג צוגעגרייט צו דער פארטיידיגונג. און דעריבער האט זיך באלד דער עולם צוריקגעצויגען, ווארום קיינער פון די דאזיגע ,,העלדען'' האט ניט געוואלט געהן אויף א פלאץ וואו מען קאן פארלירען דאס לעבען...

* * *

עטליכע ווערטער וועגען ,,רעננה'' אליין.

רעננה איז די קאלאניע פון דער געזעלשאפט ,,אחוזה א'' אין ניו יארק. איהר באדען דארטען באטרעפט איבער אכצעהן טויזענט דונאם. ביים היינטיגען טאג איז ערשט פארפלאנצט 1,500 דונאם פרדסים. די קאלאניע האלט אבער אין איין ענטוויקלען זיך. איצטער האלטען זיי ביים עפענען אן אגרארבאנק, וועלכע זאל באדיענען מיט הלוואות דעם גאנצען ,,שרון''. אלס גרונד־קאפיטאל פון דער באנק וועלען געהן די פארדינטע געלדער וואס זיי האבען געמאכט אין ארץ ישראל גופא, קויפענדיג באדען זעהר ביליג און פארקויפענדי'ג איהם צו די נייע חברים אויף מעהר טייערערע פרייזען. אחוץ דעם וועלען זיי ארויסלאזען אקציעס אויף נייע צוואנציג טויזענט פונט. זיי האבען לעצטענס אפגעקויפט א גרויסען שטח אינ'ם צפונ'דיגען שרון, עטוואס ווייטער ארויס נאך תל־מאנד. דארטען טרעטען זיי צו צום גרינדען א נייע קאלאניע מיט'ן נאמען ,,תל־רענן''. זיי האבען בדעה דארטען איינצואָרדנען קודם כל פופצעהן ארבייטער־פאמיליעס. יעדער וועט באקומען 15 דונאם צום פרייז פון 12 פונט פער דונאם שוין צוזאמען מיט וואסער אינסטאלאציע. דער בעטראג וועט צולעגט ווערען אויף אויסצוצאהלען במשך צוואנציג יאהר אהן צינזען.

אויף די גרענעצען פון רעננה הענגען פלאקאטען דאס שבת און יום־טוב איז פארוועהרט צו פאהרען אדער רייטען דורך דער קאלאניע.

איך וויל נאך צוגעבען, דאס דער ,,שרון'' בכלל האט זיך שוין פארבונדען מיט רוטענבערג'ן וועגען עלעקטרישער קראפט צום לייכטען און צום באוואסערען די פרדסים. און נאך אין עטליכע חדשים ארום וועט דאס ווערען רעאליזירט.

באַרגיינס

ווער עס וויל לייגען הארדוואוד פלארס און סקרייפען אלטע פלארס און ווענירען סטעפס רופט אפ:

J. KRAFT

597 שאו סט.
קענוואוד W 6517

מיר נוצען דעם בעסטע מאטעריאל

BUILDERS Moulding Co.

ACME BRAND HARDWOOD FLOORING

גאראנטירט פאר א פוירסט קלאס דזשאב.

ווארט ניט ביז דער לעצטער מינוט.

אין דער בראנזוויק עוו. תלמוד תורה

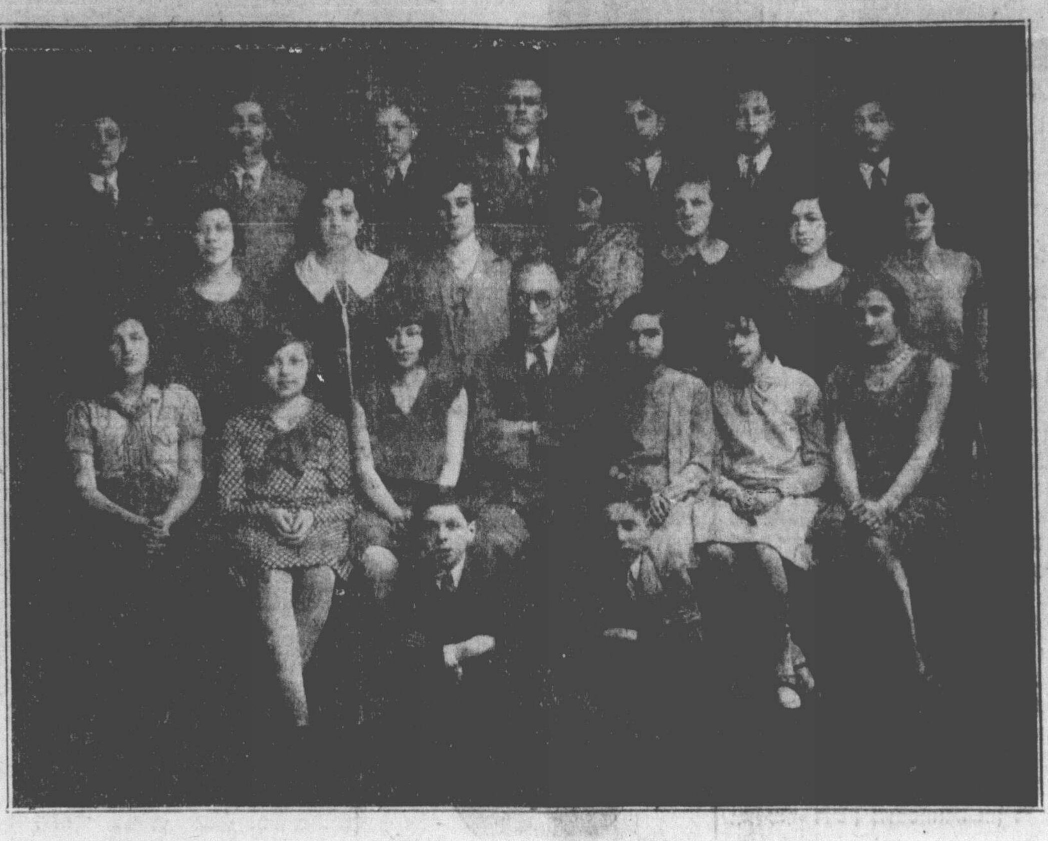

דאס איז א בילד פון א גראדואירטען קלאס קינדער אין דער בראנזוויק עוו. תלמוד תורה. צוזאמען מיט דעם תלמוד תורה פרינסיפאל מ. צ. פראנק.

אידישע פארטרעטער האבען זיך צוריקגעצויגען פון ירושלים'טער שטאדט ראט

ירושלים מערץ 30, (איטא).

אלע צייטונגען אין לאנד באגריסען די אקציע פון די אידישע מיטגלידער אין שטאדט ראט פון ירושלים וועלכע האבען פארלאזען דעם ראט.

די אידען האבען א סך קריוודעס, ווייל ניט אכטענדיג וואס זיי זענען א מערהייט אין ירושלים ווערט די שטאדט רעגירונג געפיהרט פון אראבער, און דער מעיאר, נאשישיבי, איז געפאהרען נאך לאנדאן מיט דער אראבער קאמיסיע, אויפצוטרעטען געגען די אידען.

דעם טומעל וועלכען די אראבער פלעגען אלע שבת מאכען ביים כותל מערבי ווען די אידען פלעגען קומען דאווענען, איז שבת ניט געמאכט געווארען ווייל די פאליציי האט עס פארבאטען.

באשולדיגטע אין מארד באפרייט

ירושלים מערץ 26, (איטא).

פיער אידען פון מאה שערים וועלכע זענען באשולדיגט געווארען אין דערמארדען אראבער אין דעם ערשטען טאג פון די ראיאטען לעצטעס יאר, זענען היינט אין געריכט באפרייט געווארען. די אנגעקלאגטע האבען געשמאכט אין געפענגניש זעקס חדשים פאר'ן פראצעס.

באקאנטער טאראנטאר אדוואקאט טויט

הערי ספענס וואיט, קיי. סי. פון 130 ראקסבארא סטריט וועסט, וועלכער איז געווען א פאפולערער טאראנטאר אדוואקאט, איז געשטארבען אין עלטער פון 48 יאר. ער איז געווען פארבונדען מיט דער פירמע פון דאנאלד, מייסאן, וואיט און האולדס.

ער לאזט איבער א פרוי און פינף קינדער.

פייפער הענגינג און פיינטינג

איך מאך די בעסטע דזשאבס אין פיינטינג און פייפערהענגינג, גוט און ביליג. בייסטע צופרידענהייט. טעלעפאנירט גלייך טריניטי W 7304.

מ. קירשענבוים 30 קאר סטריט.

לאיד וועכענטליכע פאסאזשיר באדיענונג צווישען

קענעדע
מאנטרעאל האליפאקס
און
אייראפא

ברעמען

פרעגט אונז אן פאר אייער אייגענער רייזע אין דער אלטער היים. לאמיר אויך ארראנזשירען צו אריבערברענגען אייערע קרובים און פריינט פון אייראפא. מיר וועלען אייך העלפען צו באקומען די נויטיגע דאקומענטען. אויך רעגולערע וועכענטליכע עקספרעס באדיענונג פון ניו־יארק מיט די שנעלסטע שיפען.

געלט געשיקט איבער און אויסגעצאלט אין יעדע סארט געלט.

פאר אינפארמאציע ווענדעט זיך צום לאקאלען אגענט אדער:

NORTH GERMAN
LLOYD

1178 PHILLIPS PLACE,
MONTREAL, QUE.
REGINA, EDMONTON,
VANCOUVER, WINNIPEG,
TORONTO, HALIFAX,

133-141

ל. ווייט און סאן לטד. סט. פעטריק סטר.

לאזען אייך וויסען אז זיי זענען גרייט צו

קלינען, פרעסען, פארבען און ריפיירינג

אלע אייערע הויז ארטיקלען, אייערע קליידער און אלעס וואס איז נויטיג אויף יום טוב

לאזט זיך ניט פארפיהרען

ווייט'ס האט די נייעסטע מאדערנע מאשינען צו ריינינגען קליידער. אונזערע מאשינען נעהמען ארויס דעם שמוץ פון די קליידער, און ריינינגען זיי די גאנצע צייט אין ריינעם גזואליך.

דאס איז די ערשטע און איינציגע נייע סיסטעם פאר קלינערס און פרעסערס אין קאנאדע.

5 פערזאן פון דער ווייט פאמיליע זענען פערזענליך פאראנטווארטליך פאר יעדען ארטיקעל וועלכער ווערט געגעבען אין ווייט'ס קלינינג פאבריק. זייט ניט שפעט. טוט עס גלייך, נעהמט אייערע גענוצטע קליידער און אנדערע הויז ארטיקלען און שיקט זיי צו אונז.

אונזערע פרייזען:

מענער סוטס	$1.50	לײדיס סוטס	$2.00
ספרינג קאוטס	$1.50	,, קאוטס	$1.50 און מעהרער
הטס	75 ס.	קלאוט דרעסעס	$1.50
טייס סינגעל	15 ס.	סילק דרעסעס	$1.75 און מעהרער
טייס 6 פאר	75 ס.	פעלט העטס	75 ס.

מיר קלינען קורטענס און דרייפס ביליג

ביליג קאסט טייערער

לאזט זיך ניט פארפיהרען פון ביליגע פרייזען, ווייל עס איז ביליגע ארבייט. אונזער ארבייט איז איבערצייגענד אז אבוואהל עס קאסט אביסעל טייערער, איז עס אבער גאראנטירט פאר צופרידענהייט.

לאזט זיך ניט פארפיהרען פון ביליגע פרייזען

די עלטסטע אידישע קלינינג און פרעסינג פירמא. מיר זענען 47 יאהר אין די ביזנעס

TEL. ADELAIDE
6111

L. White & Sons
LIMITED
BETTER CLEANERS AND DYERS
133-141 St. Patrick St.

טעלעפאן עדלייד
6111

לאיער דזשיי. ל. קאהן

J. L. COHEN

רום 1004 סענטראל בילדינג
45 ריטשמאנד סט. וועסט
טעלעפאן עלגין 3379.
וואוינונג מידוועי 1948.

לאיערס דזש. גלעס און אי. פי. דיסלער

— פון —
גלעס, דיקלער און קא.
רום 501 דאמיניאן בילדינג, 465 בעי סט.
אפיס טעלעפאן עלגין 5512.

אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיק
געלט געליען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס

לאיער מאנועל גאדפרי

בעריסטער, סאליסיטאר און נאטארי פאבליק
507 סענטראל בילדינג. 45 ריטשמאנד סט. וועסט
טעלעפאנס: — אפיס ווייווערלי 3-4692.
וואוינונג — הילקרעסט F 7724.

אפיס:
347 בעי סטריט
511 נײשאנאל בילדינג

אפיס טעלעפאן:
ווייווערלי 2211
הויז טעלעפאן טריניטי 7461

לאיער ב. וויינבערג ב.א.

בעריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליק
געלט צו לייען אויף מארגיידזשעס
מארגיידזשעס געקויפט.

ביזנעס טעלעפאנען: ראנמאון עדלייד 2644
אפטאון טריניטי 1652

בראון און סמיט

לאיערס
394 בעי סטריט
514 ראנדעס סט. וועסט, קאר. ספאדינא עוועניו

אונזער ייער אפטאון אפיס אויף 514 ראנדעס סטרים וועסט קארנער ספאדינא עוועניו, איז איצט אפען ריזער אפיס
וועט זיין אפען אין די אווענטע:
געלט געליען אויף מארטגיידזשעס אויף 6 פראצענט
רעזידענס טעלעפאנען: א. ת. בראון, הילקועסט F 6146
ס. א. סמיט, עדלייד 7674.

דער נייער אדרעס פון

לאיער סאול אייזען ב. א.

SOL EISEN

904־5 סענטראל בילדינג, אפיס טעלעפאן עדלייד 3083.
45 ריטשמאנד סט. וועסט
רעזידענס 349 פאלמערסטאן בילווארד. טעל. טריניטי W 1078.

F.M. Catzman B. A.
H. I. Rotenberg

Office telephone
Adelaide 3083

לאיער ניומאן

אפיס: 4 ריטשמאנד סטריט איסט ELGIN 1305
רעזידענס — 874 עוועניו ראוד טעל. האדסאן J 9921

לאיער הערי מ. שערמאן

בעריסטער, סאליסיטאר, נאטארי פאבליק
901 סענטראל בילדינג, 45 ריטשמאנד סט. וועסט
אפיס טעלעפאן ווייווערלי 3261. הויז טעלעפאן טריניטי 5893
געלט צו לייען אויף ערשטע און צווייטע מארטגיידזשעס.

קויפט אייערע קוילען פאר׳ן ווינטער ביי דער גוט־באקאנטער קוילען־פירמע

יאנאווער קאהל קאמפאניע

מיר פארקויפען ריטייל און האלסייל אלע סארטען קוילען, ווי אויך האַרטע קוילען פאר בלאוערס, וועלש קוילען פאר פוירנייס און בלאוערס.
איר קענט ביי אונז קויפען די בעסטע ריידיאס אויף לייכטע טערמס.
268½ קוויןסטר. וו.
אפיס טעלעפאן עדלייד 3766.
רעז. טעל.: טריניטי 8781.

די שחיטה פון דעם באי טשארלי בצלאל בראון איז נבילה וטריפה

דער חצוף קלעפט פאלשע צעטלען בהשגחת השוחטים. זייט וויסען, אז די עופות מיט די סארט צעטלען זענען נבילה וטריפה. עס איז א בזיון און אן עקעל פאר דער אידישער שטאדט. אז אזא יונג זאל הייסען שוחט, און אזעלכער זאל פיהרען א מלחמה מיט אידישקייט, און פארטרפען אידישע הייזער.

היט אייך פון זיינע טריפות.

משרד און ועד הרבנים.

אזהרה והתראה צו דעם שוחט מר. גרינבערג פון ועד הרבנים

מיר ווילען זעהן אייערע חלפים, און איר מוזט קומען צו אונז זיי צייגען. איהר שעכט אין דער היגער שטאדט און דער איינציגער אויטאריטעט צו ארגאנזשירען כשרות הכללי, איז דער ועד הרבנים.

מיר מוזען אייך קענען. דערוויל ערקלעהרען מיר אייך, אז איהר טארט ניט שעכטען ביז איהר וועט פארקומען מיט אייערע חלפים פאר אונז.

מארגען אי"ה 10 א זייגער קענט איהר קומען אין ועד, וואו מיר וועלען אייך ערווארטען.

ועד הרבנים.

דער שוחט יעקב ביעדנאוויטש

האט צייט דינא געוועזען, און מקיים געוועזען דעם פסק, איז ער דאריבער א כשר׳ער שוחט אין שטאדט כמוקדם.

משרד און ועד הרבנים.

טשיקען דילערס

ווערט ניט פארפירט צו לאזען שעכטען ביי דעם חצוף בראון וועלכער זיין שחיטה איז נבילה וטריפה. מיר וועלען אייך פאר־עפענטליכען אלס מאכילי טריפות בישראל.

משרד און ועד הרבנים.

יעצט איז די צייט

The Ritz

צו קויפען העטס און קעפס

מיר מאכען א ספעציעלען סייל בלויז פאר א קורצער צייט אויף אויסלענדישע העטס. די סטיילס און קאלירען זענען די שענסטע. גוטע קוואליטעט בלויז $2.65 א העט.

ספעציעלע פרייזען אויף ריכטיגע בארסעלינא העטס.

מיר זענען די איינציגע וואס פארקויפען בארסעלינא העטס ביליגער ווי $8. אויב איר קויפט ערגעץ ביליגער אפילו אין האלסייל איז עס נאכגעמאכטע.

מיר האבען די בעסטע סארטען העטס און א שענעם אויסוואל מענס און באיעס קעפס.

ראלף ראטמאן, 339 ספעדיינע עוו. (קאר. באלדווין סט.)
די זעלבע זייט פון אידישען טעאטער.

סוטס און ספרינג קאוטס לכבוד פסח

דער יום טוב איז נאהענט, און ווער עס וויל האבען א נייעם סוט, אדער ספרינג קאוט, געמאכט צו ארדער, ביי א גוטען בעל מלאכה, זאל ארדערען באצייטענס.

בעסטע סחורות, ביליגע פרייזען
צופרידענע באהאנדלונג.

א. מילער

הי׳י קלעס מענער קאסטאם שניידער
411 ספעדיינע עוו. טעל. טריניטי 9081.
דער נאמען "מילער" איז א גאראנטי.

אידען ווערט ניט נכשל מיט חמץ בפסח!

גליצענשטיין׳ס מאקאראנעס

25 סענט א פונט האלסייל, 30 סענט א פונט ריטייל

זענען עכט כשר לפסח. דאס וועלען עדות זאגען די פיעלע אמת׳ע ארטאדאקסישע אידען, וואס באזוכען יעדעס יאהר מיין בעק־שאפ אין דער צייט פון באקען. אויך דאס יאהר איז מיין בעקערי אפען פאר יעדען איינעם זיך איבערצוציינגען וועגען מיין אמת אין הלכות כשרות!

ביים קויפען זאלט איהר פארלאנגען און אכטונג געבען אז יעדער בלאט מאקאראנעס זאל זיין געשטעמפט מיט דעם אויפשריפט: — "גליצענשטיין׳ס מאקאראנעס און קעיק כשר לפסח".

גליצענשטיין׳ס קעיק בעקעריי

358 סאלעדזש סט. טעל. קינגסדייל 8033
בראנטש סטאר, 154 דאנדעס סט. וועסט.

טשעסטערפיעלד סעטס

געמאכט צו ארדער און רעמאדעלט. לויט אייער אייגענעם פארלאנג און געשמאק.

מיר גאראנטירען אונזער ארבייט און נוצען די בעסטע מאטעריאלען. פולשטענדיגע צופרידענהייט גאראנטירט. אלע לייטעסט סטיילס און דעזיינס.

מיר גיבען אייך אויף לייכטע אויסצאהלונגען.

הענדעלמאן אפהאלסטערינג קא.

טריניטי 4176

STANDARD THEATRE

טעלעפאן טריניטי 4310.

היינט אווענט,
דעם 1־טען אפריל
בענעפיט פארשטעלונג פאר די
ליניצער סאסייטי
עס ווערט געשפיעלט די שיינע לעבענס בילד
„איציקעל גנב"

מארגען אווענט
דעם 2־טען אפריל
וועט זיין דער עהרען אווענט פאר אונזערע צוויי באליעבטע שוישפילער
יצחק פישעלעוויטש
און
אייב צווייג
עס ווערט געשפילט די שיינע, זיסע, הארציגע קאמעדיע
„דער גאליציאנער חזן"

3 חשוב׳ע געסט אין טעאטער
עדווין א. רעלקין, ס. וויינטרויב פרעזענטירען דעם גרויסען ראמאנטישען שוישפילער
סעמועל גאלדענבורג
פאר בלויז 3 פארשטעלונגען
פרייטאג אווענט, שבת מאטינע און אווענט
דעם 4־טען און 5־טען אפריל
„גע׳גנב׳עטע ליעבע"
אין 3 אקטען פון ה. קאלמאנאוויטש.
רעזשי סעמיועל גאלדענבורג
אויסגעשטאט פון אייב צווייג

מעסי האל

היינט

גאלא קאנצערט

פון די שילער פון די
אלעקסאנדער טשוהאדזין
וויאלין סטודיאס
און ראדזשערס טרינג סימפאני
פרייזען: 25ס., 55ס., 80ס., $1.10
טעקס איינגעשלאסען.

LOEWS

די גאנצע היינטיגע וואך.
ווילמא בענקי
עדווארד ג. ראבינסאן
— אין —
„א פרוי צו ליעבען"
5 — אקטען וואדעוויל — 5

SHEA'S HIPPODROME

בעי סטריט (סיטי האל סקווער)
מאטינע 30 און 50 סענט.
אווענטען 60 און 75 סענט.
די גאנצע היינטיגע וואך.
דזשאזעף וואגסטאף, לאלא לעין, שערראן לינן און פרענק ריטשארדסאן
— אין —
„לעט׳ס גאו פלייסעס"
5 — וואדעוויל אקטען — 5

LIBERTY THEATRE

(דאנדעס און ספאדיינא עוועניו)
דאס שעהנסטע אידישע טעאטער אין אידישען געגענד.
היינט און מארגען אווענט,
דאס הונדערט פראצענטיגע ריידענדיגע בילד
„פליט"
בראדוויים גרעסטע סענזאציע פון יאהר.

DUCHESS THEATRE

דאנדעס און מארקאהאם סטריט.
טעלעפאן טריניטי 8900.
היינט און מארגען
די גרויסע סענזאציע
„די קאקאייד וועלט"
א הונדערט פראצענט רעדענדיגע און זינגענדיגע בילד, פול מיט געלעכטער איבער 750.000 מענשען האבען עס געזעהן בלויז אין ניו־יארק.

GARDEN THEATRE
College & Spadina

היינט און מארגען אווענט,
די איין און איינציגע
„בראדוויי"
א הונדערט פראצענט רעדענדיגע, זינגענדיגע און מיט טענץ בילד. אויך אנדערע אטראקשאנס.

IMPERIAL THEATRE

(פריער פענטיידזשעס)
א גאנצע היינטיגע וואך

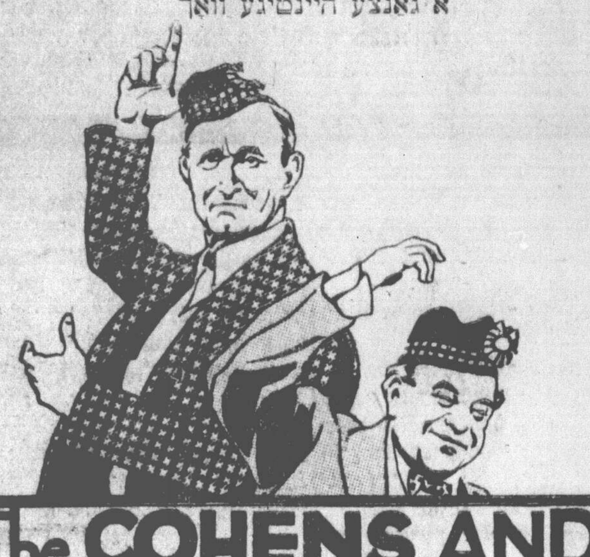

The COHENS AND KELLYS IN SCOTLAND

קאהנס און קעלים אין סקאטלאנד

ווערא גארדאן
די אידישע אקטריסע
פון "יומארעסק"

דזש. סידני
דער איד פון
"קיבעצער"

טש. מאריי
קאמיקער

זעהט דאס אמת׳ע אידישע בילד

5 R. K. O. ACTS

שיקט געלט אויף פסח

אין אלע טיילען פון דער וועלט
שנעל ביליג זיכער
מאני ארדערס, קייבעל און ראדיא
— דורך —

אנשעל וויים

100 דאנדעס סטריט וועסט
TEL.: ADELAIDE 2538-6973
שיפסקארטען פארקויפט אויף אלע ליינס

וועגען סיטיזען פייפערס און אימיגראציאנס פראגען ווענדעט זיך צו מיר און איר באקומט די בעסטע עצות פריי.

ביליגער ווי איבעראל

ניט פארגעסט

241 קווין סט. וו.
דעם גרויסען דזשולערי סטאר פון

BULOVA

ג. קלינג

דיימאנדס און וואטשעס

די בעסטע אין דער וועלט. קומט און איבערצייגט זיך.
א סעט פון 26 שארפע מעסערס, גאפעל און לעפעל פאר בלויז
$7.95
נאר אין

ג. קלינג

241 קווין סט. וועסט
עלגין 8021
קומט א גאנצע וואך, שבת ביטאג איז געשלאסען.

(35

קויהלען פון דער בעסטער קוואליטעט

איז דער סארט וואס מיר פארקויפען. אויב איר האט גענוצט שלעכטע קויהלען, וועלען אייער פוירנייס זיכער אפלעבען פון אונזערע גוטע קויהלען. די קויהלען וואס מיר אפערען היינט ענטהאלט די העכסטע מאס פון היץ־געבענדע איינגעשאפטען. עס ברענט לענגער און האלט אויף א גלייכע היץ.

THE EATON·COAL·CO.
HEAD OFFICE, 352 QUEEN ST. W.
PHONE ADELAIDE 2696

צרות פון קינדער

א שפאנענדער ראמאן פון אידישען לעבען אין פוילען

פון מ. ווארשאווער

(פארזעצונג)

טויזענטער קוואלען פון בענקשאפט, פון לייד, פון פארשטויסענקייט, פון פארשעמטקייט האבען זיך געעפענט און לויפען ארום פון ווינקעל צו ווינקעל און גראבען זיך איין אין מעבעל, און קוקען ארויס פון די פארטרעטען פון די אלטע פוילישע מאטראנעס, וואס הענגען איבער די ווענט.

כל נדרי!...

נאכאמאל! טיפער, העכער, קלאגט מיט מיר מיט. איהר כשפ'דיגע טענער, וויינט מיט מיר מיט, איהר איביגע געזאנגען פון פיין און לייד!

ווער נאך האט אזא לייד, ווי מיר, אידען — שרייט אין פרוי מאריא'ס הארץ — ווער נאך קאן אזוי באקלאגען זיין גרויסע, ביטערע וואנדער־זועג, ווי מיר, אידען?...

פרוי מאריא ווייסט נישט. פרוי מאריא הערט נישט. זי איז אליין געווארען איין גרויס שטיק צוואמערט געזאנג. זי הערט נישט, ווי די טיר אין סאלאן אריין האט זיך געעפענט.

אימיצער דערנעהענטערט זיך מיט שטילע, איינגעהאלטענע טריט. אימיצער מיט א פארשפיצט פנים און מיט קליינע בלאנדע וואנסעלאך.

פרוי מאריא ציהט ארויס מיט איהרע בלאסע אידישע הענט דעם טיעפסטע; אקארד, אבער אין מיטען גיט זיך א לעג אוועק אויף די ווייסע, אונשולדיגע קלאווישען א פרעמדע האנט און גיט א קלאפ אין א פרעמדען, בייזען טאן אריין:

— הער אויף דאס צו שפילען — גיט זיך א צושיט א פארהאקט, אפגעריסען געשריי.

אלע טענער שטארבען אפ מיט איין מאל. עס דאכט זיך, אז א לעבעדיגער מענש האט מיט אמאל אויסגעשפיגען פון זיך דאס לעצטע שטיק בלוט און איז געשטארבען.

פרוי מאריא רייסט זיך אויף. גרויסע פערלדיגע טרעהרען רינען איבער איהרע באקען.

נעבען איהר שטעהט דער מאן, אדוואקאט וויטאלד סלופסקי. ער שטעהט אנגעשטרענגט. זיין בלאנדער פנים איז פארקרימט, צוזאמענגענומען אין א ביטערער גרימאסע.

— ווי לאנג נאך וועסטו דאס שפילען?

— פרעגט ער מיט א געפרעסטער שטים.

— ווי לאנג איך וועל לעבען — ענטפערט גלייך מאריא.

— איך וועל צוהאקען דעם קלאוויר אויף שטיק־שטיקער.

— צוהאק!

— דו "פארזשידעסט" מיר דאס גאנצע הויז.

— איך קאן דיר צוליעב טאן און אוועקגעהן.

— האסט אין גאנצען נישט בארארפט אהער קומען.

— אמת. נישט בארארפט.

— תמיד נאר "זשידעס" און "זשידעס"...

— איך בין אליין א זשידאווקע.

— ליידער, ווייס איך דערפון.

— איך זאג דאר דיר. איך קען פון דאנען אוועקגעהן.

דער אדוואקאט שווייגט. ער נעהמט שפאנען איבער דער שטוב. ער ברומט אפגעהאקט, בייז.

— שטענדיג ציהט דעם וואלף אין וואלד אריין.

— מיר זענען נישט קיין וועלף — פארדרייסט פרוי מאריא שטאלץ דעם קאפ.

— איהר זייט נאך ערגער ווי וועלף. איהר זייט "שטשורעס".

— שוויינ! — גיט פרוי מאריא א טופע מיט'ן פוס — קיין איין ווארט ניט מעהר, הערסט?

— אויב שווייגען — רוקט ער זיך צו נאהענט — דארפסטו. נישט איך.

— איך שוויג טאקע.

— איך ווייס, אז דו שווייגסט, אבער איך וועל וויסען.

— וואס וועסטו וויסען?

— איך וועל מוזען דערגעהן — רעדט פאן וויטאלד דורך פארהאקטע צייהן — איך וועל מוזען סוף־כל־סוף דערגעהן, אויף וועמען דו האסט דיך פארקוקט, בשעת דו האסט געטראגען מיט'ן צווייטען קינד.

פרוי מאריא ווערט אין איין מינוט מיט צוויי קעפ גרעסער. ווי זי איז, א שווארצע, גרויסע קעניגין בלייבט שטעהן. שמאל, ווייך, רייצענד, און אויסטערליש שעהן.

פאן וויטאלד איז אויך א הארטער נוס. ער שרעקט זיך נישט אפ פאר דער דאזיגער, שטייפער שטאלצקייט. ער שטעהט און ווארט אויף דער פייל, וואס מען וועט איהם ווארפען.

— אויף וועמען איך האב זיך פארקוקט? — פרעגט איבער די פרוי זיינע.

— יא.

— איך האב מיך איינגעהערט — ציהט פרוי מאריא געלאסען און האלב זינגענדיג — איך האב מיך איינגעהערט אין ניגון פון כל נדרי. דערפאר איז דאס פנים פון מיין קינד אזוי שווארץ און אזוי נישט עהנליך צום אדוואקאט וויטאלד...

— חוצפה האט איהר אלע... אלע פון דעם דאזיגען ברודיגען פאלק...

— דעם יאשניע וויעלמאזשני פאן געפעלט נישט — קען איך איהם צו רוה לאזען...

— מאריא! — גיט זיך פלוצלונג א ריס אפ דעם אקוואקאט'ס שטים — מאריא, ווי אזוי רעדסטו צו מיר? פארוואס קומט עס מיר?

מאריא ענטפערט נישט. זי דרעהט זיך אום. פאלט אנידער אויפ'ן שטוהל נעבען קלאוויר. דער קאפ פאלט אליין פון זיך ארויף אויף די קלאווישען. עס דרעהט זיך א פלוצלונגדיגער, אן אפגעריסענער, א ווילדער אקארד. וויינט דארט מאריא? אפשר. איהרע קיילעכדיג־געטאקטע אקסלען שאקלען זיך שטיל, שטיל...

פאן וויטאלד סלופסקי געהט צו. צארט לעגט ער צו די ליפען צו די דאזיגע קיילעכדיגע, טונקעל־גאלדענע אקסלען, קושט זיי און רעדט מיט גאר אן אנדער מיט א זיידענער און געבראכענער שטים:

— מאריא! האב איך דען דיך נישט ליעב? מאריא, קאכאנא!

אויף שיענגא־גאס, אין איינעם פון די געדיכט־צונויפגעפרעסטע הייזער איז ביז יענער צייט, וואס מיר באשרייבען, געווען א פריוואטע וואוינונג, וואס היט זיך פון אין דער פריה ביז שפעט ביינאכט נישט פארמאכט, קאן מען זאגען, אויף קיין איין רגע.

פארשיעדענע מענשען פון פארשיעדענעם עלטער זענען געגאנגען אריין און ארויס, נישט אנגעקלונגען, נישט געפרעגט זיך, צי עס איז אימיצער דא אין דער היים, נאר אריינגעקומען, ווי מען קומט אריין אין א גארקיך, און אוועקגעגאנגען, אזוי ווי מען געהט אוועק פון א גארקיך.

עס איז געווען א פריוואטע דירה, וואס איז באשטאנען פון עטליכע צימערען און וואו א גאנצען טאג האט מען גערעדט דורכ'ן טעלעפאן. וואו א גאנצען טאג האט מען זיך געדונגען, האט מען עפעס געהאנדעלט און מען האט אפילו נישט קיין צייט געהאט אפצועסען, ווי געהעריג.

א פריוואט וואוינונג, וואס איז אין אמת'ן געווען אן אפען געשעפט. דא פלעגט מען זעהן פארשוויצטע יונגעלייטלאך מיט ארויפגערוקטע דאשקעס, פוןגעקליידעטע הערען, וואס האבען געהויכערט ציגארען און גערעדט פויליש מיט א אידיש אונטער־נוגונ'דעל. דא פלעגט מען אויך זעהען קומען דאמען — אלע האט זיך געוויקעלט אין א מישוגענעם טאנץ, אין א הילכיג געפילדעריי נעבען איין זאך, וואס האט געהייסען — "לאנגע".

פשוט גערעדט, אין דער דאזיגער פריוואטער וואוינונג האט מען געהאנדעלט מיט וואליוטע, עס הייסט אייגענטליך — בלויז מיט דאלארן.

מען האט מעהר נישט געהערט, ווי "גענומען און געגעבען". עטליכע מאל אין טאג האבען זיך דורכגעווארפען די ווערטער "האסע" און "בעסע" — עס הייסט, צי דער דאלאר איז געפאלען, צי דער דאלאר איז געשטיגען. אז מען האט דערהערט דאס ווארט "האסע" (געשטיגען), האבען זיך די קאפעליושען מיט די הוטער נאך מעהר ארויפגערוקט, האבען די פנימ'ער נאך מעהר געשוויצט; זענען די באוועגונגען געווארען גיכער, האסטיגער און די פיס זענען אליין פון זיך געלאפען.

האט מען דערהערט דאס ווארט "בעסע" (געפאלען), האבען זיך די קאפעליושען אראפגערוקט איבער די שטערנס, די פנימ'ער זענען געווארען ברויז און בלויז, די באוועגונגען — פאמעליכער, נעהאמעוועטער; די פיס זענען נישט געלאפען. זיי האבען זיך נישט געקאנט ריהרען: מיט איין ווארט — עס האט אויסגעזעהן, אזוי ווי פאר אן אונטערגאנג.

דא, אין דער דאזיגער אפענער וואוינונג, וואס איז, אייגענטליך, געווען א מין רשות הרבים, האט מען נישט קיין צייט געהאט צו ריידען [illegible] מענשליך. מען האט נישט קיין צייט געהאט אפצוענטפערען א מענש גוט־מארגען, און מען האט גארנישט געהערט, ווי יענער זאגט — א גוטען טאג.

די שטוב איז געווען פול מיט גאר־געלדיגע שטימען, וואס האבען גערעדט מיט א מאדנע־פרעמד לשון:

— איינס א האלב, איינס א פערטעל. ניין, יא, גענומען, "לאנגע", קעפ", "סור־סיש־הזיר"....

אליין ווערטער, וואס זענען באשאפען געווארען צו יענער צייט נאר אין די קרייזען, וואס האבען גע'מסחר'ט מיט וואליוטע.

(ווערט פארגעזעצט)

פארזוכט לייאנס טיי. דער טעם איז די לעצטע באשטעטיגונג. יעדער ספק וואס איהר האט געהאט וועט פארשווינדען. עס קאן קיין טעות נים זיין וועגען דעם גע־שמאק, פון די ספעציעל געקלעבענע בעס־טע קוואליטעט אינדיא און סיילאן טיי.

כשר לפסח
בהכשר ועד הרבנים
דטאראנטא.

טעלעפאנירט
אייער גראסער

LYONS' TEA

דזש. לייאנס און קא., לימיטעד, טאראנטא.

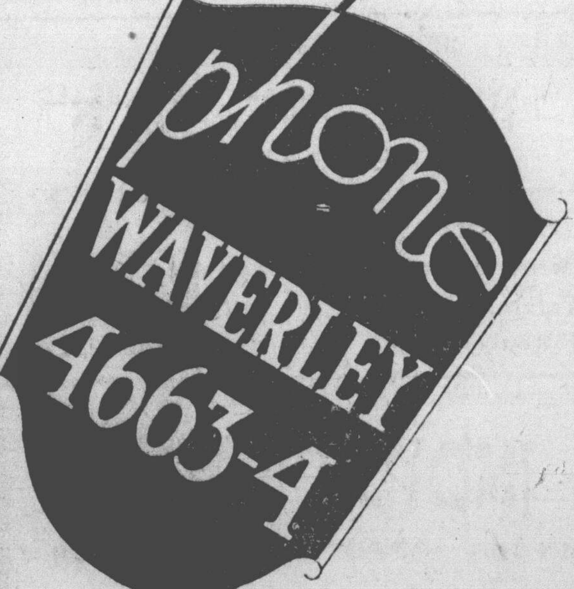

איר האט אונז געגעבען גענוג ביזנעס,
באצאלען מיר אייך דערפאר
מיט א ביליגערען פרייז!

פריי!

בלויז היינט

מיט יעדען אורדער וואס באטרעפט $3.00 וועלען מיר רייניגען אבסאלוט אומזיסט נאך א מאנטעל.

שיקט אונז דריי סוטס און מיר וועלען אויס־רייניגען נאך איינעם אומזיסט.

שיקט אונז צוויי סוטס און אן אווערקאוט און מיר וועלען אויסרייניגען נאך א מאנטעל אומזיסט. שיקט אונז א דרעס, א העט און א סוט און מיר וועלען אויסרייניגען נאך א מאנ־טעל אומזיסט.

פרייער אפער גוט בלויז פאר ארדערס וואס ווערען אנגענומען היינט.

גערענקט אונזער
נייעם טעלעפאן

$1

רייניגט אלערליי סארטען
מלבושים

אויסער דרעסעס, וועלכעס
איז $1.25

העטס גערייניגט און
געבלאקט 75ס,

נייע ביליגע פרייזען אויף
דרייפס און קינדערשע
קליידער

אלע דרעסעס גערייניגט און
פארענדיגט, $1.25

דע־פארעסט קלינערס

אפיס און שאפ 19 יוראן סטריט

דעם 1־טען מערץ האבען מיר, געאפערט צו טאראנטאר איינוואוינער די בעסטע קלינינג באדיענונג וואס איז מעגליך בלויז פאר איין פרייז — $1.25. איר האט אונז געגעבען אזוי פיעל ביזנעס אז מיר האבען געקענט פארקלענערן אונזער קאסט. פארגרעסערען אונזער פעקטארי און אייך איינשפארען מער געלט.

אנהויבענדיג נעכטען אנאנסירען מיר א סענסאציאנעלען נייעם אפער. יעדער סארט מלבוש ווערט גערייניגט פאר $1.00 אויסער דרעסעס וועלכע זענען $1.25.

באמערקט דעם מעקווירדיגען אומזיסטען אפער רעכטס פון דיעזען אנאנסמענט.

באמערקט אונזער נייעם טעלעפאן נומער און אונזער גרויסער נייער פעקטארי.

איר האט אונז איינמאל געגעבען גענוג ביזנעס, באצאלען מיר אייך דערפאר מיט א ביליגערען פרייז. איצט גיט אונז ווידער גענוג ארבייט.

DeForest Cleaners and DYERS, LIMITED

19 HURON ST.

ארבעה מי יודע?

מיט פיער זאכען צייכענען זיך אויס די קייקס, מאקאראנעס, און פארשיע־דענע צוקערווארג, וואס ווערען גע־מאכט אויף פסח אין

מר. שיפ'ס פעקטארי
אין 176 עלם סטריט

1) מיט א הכשר פון ועד הרבנים.
2) מיט'ן זעלטענעם ריינקייט.
3) מיט'ן גוטען געשמאק און טעם.
4) מיט'ן כשרות למהדרין מן המהדרין.

דאס אלעס טראגט דעם סימבאל פון דעם באפרייאונגס יום טוב.

דאריבער פארגעסט ניט צו פארלאנגען ביי אייער דיעלער קלמן שיפ'ס סחורה וועט איהר געווים האבען א פרעהליכען און א כשר'ן יום טוב.

ארדערס ווערען פינקטליך רעליווערט.

דער ארדעס איז:

176 עלם סטריט
טעלעפאן טריניטי 1233.
רעזידענץ טריניטי W 9565.

עלעקטרישען

הויז ווייערינג און ריפיירינג, עסטי־מענטס. קיין דזשאב צו גרויס אדער צו קליין. קיין שאדען צו דעקאראציעס ביים פיקסען.

איך האב אויך א פולען סטאק פון הארדוועיר פיקסטשורס, לעמפס און רופינג סופלאים.

דזש. דזשייקאבסאן
926 דאנדעס סטריט, וועסט.
טעלעפאן טריניטי 2111.

על כן יאכלו בני ישראל

קלמן סילווערשטיינ'ס מאקאראנעס בפסח

אידען, לאזט זיך נישט פארפיהרען און האט נישט קיין פארשטערטען פסח, האט א הנאה פאר אייער געלט. קויפט און ארדערט היינט ווי אלע יאהר די בעסטע און געשמאקסטע מאקאראנעס און אלערליי קעיקס כשר לפסח אפילו למהדרין מן המהדרין, וואס ווערען געבאקען אונטער דער השגחה און מיט'ן הכשר פון ועד הרבנים און טאראנטא.

טאראנטאר אידען! קומט אייך איבערצייגען און מאכט אייערע אר־דערס, ווייל די צייט איז קורץ.

גיט אכטונג, אז יעדער בלאט מאקאראנעס זאל זיין געסטעמפט מיט'ן הכשר פון ועד הרבנים.

ארדערס ווערען שוין אנגענומען.
ק. סילווערשטיין, 25 באלדווין סטריט.
בעקער שאפ אין 181 באלדווין סטריט.
טעלעפאן טריניטי 5614.

עלעקטרישע פיקסטשורס
פון
מאנופעקטשורער צום קויפער

מיר מאכען ספעציעלע רעזיינס פאר שולען און פאבליק געביידעס.

א באזוך אין אונזער שאו־רום וועט אייך איבערצייגען אז מיר האבען א גרויסען אויסוואל פון הויז פיקסטשורס צו צופאסען יעדעס הויז און יעדע קעשענע.

אונזער פארטרעטער וועט מיט צופרידענהייט קומען צו אייך און געבען א פרייע אפשאצונג.

J. A. WILSON COMPANY LIMITED
9—13 מאריסאן סטריט
עדלייד 0871 — 2685

פ. סענדלער, פארטרעטער
אין אווענט טעל. ללאידברוק 8812.